

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Účetnictví a finanční řízení podniku

Diplomová práce

Vícekritériální hodnocení podniků vybraného odvětví

Vypracoval: Bc. Tomáš Vodička
Vedoucí práce: Ing. Radek Zdeněk, Ph.D.

České Budějovice 2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tomáš VODIČKA**
Osobní číslo: **E13683**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Vícekritériální hodnocení podniků vybraného odvětví**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je zhodnotit finanční situaci podniků ve vybraném odvětví a provést jejich komparaci pomocí vícekritériálních metod.

1. Finanční analýza a její význam pro hospodaření podniku.
2. Paralelní soustavy ekonomických ukazatelů.
3. Metody mezipodnikového srovnání, metody stanovení vah kritérií, spider analýza.
4. Výběr a charakteristika souboru podniků.
5. Návrh paralelní soustavy - výběr hodnotících ukazatelů, stanovení jejich vah.
6. Aplikace metod mezipodnikového srovnání.
7. Vyhodnocení výsledků.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- Blaha, Z. S., & Jindřichovská, I. (2006).** *Jak posoudit finanční zdraví firmy.* Praha: Management Press.
- Giroux, G. (2003).** *Financial Analysis: A user approach.* Hoboken: Wiley.
- Grünwald, R., & Holečková, J. (2009).** *Finanční analýza a plánování podniku.* Praha: Ekopress.
- Marek, P. (2009).** *Studijní průvodce financemi podniku (2nd ed).* Praha: Ekopress.
- Neumaierová, I., & Neumaier, I. (2002).** *Výkonnost a tržní hodnota firmy.* Praha: Grada Publishing.
- Růčková, P. (2011).** *Finanční analýza: Metody, ukazatele, využití v praxi.* Praha: Grada Publishing.
- Sedláček, J. (2011).** *Finanční analýza podniku (2nd ed).* Brno: Computer Press.
- Synek, M. (2011).** *Manažerská ekonomika (5th ed).* Praha: Grada.
- Synek, M., Kopkáně, H., & Kubálková, M. (2009).** *Manažerské výpočty a ekonomická analýza.* Praha: C. H. Beck.
- Zmeškal, Z., Dluhošová, D., & Tichý, T. (2013).** *Finanční modely: Koncepty, metody, aplikace (3rd ed).* Praha: Ekopress.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Radek ZDENĚK, Ph.D.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **3. března 2014**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2015**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2014

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to – v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 3. 4. 2015

.....

Bc. Tomáš Vodička

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu diplomové práce Ing. Radku Zdeňkovi, Ph.D. za odborné vedení při zpracování závěrečné práce, podnětné návrhy a podporu.

Obsah

1. Úvod	3
2. Literární rešerše	4
2. 1. Finanční analýza	4
2. 2. Uživatelé finanční analýzy	4
2. 3. Zdroje informací	6
2. 3. 1. Rozvaha	6
2. 3. 2. Výkaz zisku a ztráty	7
2. 3. 3. Příloha k účetní závěrce	7
2. 3. 4. Přehled o peněžních tocích	7
2. 3. 5. Přehled o změnách vlastního kapitálu	8
2. 3. 6. Výroční zpráva	8
2. 3. 7. Ostatní zdroje informací	9
2. 4. Ukazatelé	9
2. 5. Metody finanční analýzy	10
2. 5. 1. Analýza extenzivních (stavových, absolutních) ukazatelů	10
2. 5. 1. 1. Horizontální analýza	10
2. 5. 1. 2. Vertikální analýza	11
2. 5. 2. Analýza rozdílových ukazatelů	11
2. 5. 2. 1. Čistý pracovní kapitál	11
2. 5. 2. 2. Čisté pohotové prostředky (peněžní finanční fond)	12
2. 5. 2. 3. Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond	12
2. 5. 3. Analýza poměrových ukazatelů	13
2. 5. 3. 1. Ukazatele rentability	13
2. 5. 3. 2. Ukazatele aktivity	15
2. 5. 3. 3. Ukazatele likvidity	17
2. 5. 3. 4. Ukazatele zadluženosti	18
2. 5. 3. 5. Ukazatele tržní hodnoty	19
2. 5. 4. Analýza soustav ukazatelů	21
2. 6. SPIDER analýza	22
2. 7. Metody mezipodnikového srovnání	23
2. 7. 1. Metoda pořadí	24

2. 7. 2. Metoda jednoduchého (váženého) podílu	25
2. 7. 3. Bodová metoda	27
2. 7. 4. Zjednodušená bodová metoda	28
2. 7. 5. Metoda normované proměnné	29
2. 7. 6. Metoda vzdálenosti od fiktivního objektu.....	31
2. 8. Spearmanův korelační koeficient.....	32
2. 9. Stanovení vah.....	33
2. 9. 1. Metoda pořadí.....	33
2. 9. 2. Metoda bodová	34
2. 9. 3. Metoda párového srovnání	34
2. 9. 4. Saatyho metoda.....	35
2. 9. 5. Metoda stromu kritérií	36
3. Metodika práce	37
4. Praktická část.....	40
4. 1. Charakteristika podniku.....	40
4. 2. Horizontální a vertikální analýza	41
4. 3. Analýza poměrových ukazatelů	50
4. 3. 1. Ukazatele rentability	50
4. 3. 2. Ukazatele likvidity.....	52
4. 3. 3. Ukazatele aktivity	53
4. 3. 4. Ukazatele zadluženosti.....	55
4. 4. Charakteristika souboru podniků	57
4. 5. Stanovení vah pro mezipodnikové srovnání	57
4. 6. Mezipodnikové srovnání	58
4. 7. Spider analýza	66
4. 8. Spearmanův koeficient pořadové korelace	68
5. Závěr	75
6. Summary	80
Seznam použitých zdrojů.....	81
Seznam obrázků a grafů.....	83
Seznam tabulek	84

1. Úvod

Cílem této diplomové práce je přiblížit a vysvětlit metody mezipodnikového srovnání, sledovat pořadí vybraného podniku při použití různých metod tohoto srovnání a provést finanční analýzu vybraného podniku. Dalším cílem je zhodnotit výsledné pořadí podniků pomocí Spearmanova korelačního koeficientu. Práce je rozdělena na dvě základní části, na část teoretickou a na část praktickou. Teoretická část se zabývá vysvětlením základních pojmů z finanční analýzy, například kdo jsou uživatelé finanční analýzy a z jakých zdrojů můžeme získat informace pro finanční analýzu. Dále se v teoretické části pokusíme popsat jednotlivé druhy ukazatelů a základní metody finanční analýzy, mezi které patří analýza absolutních ukazatelů, analýza rozdílových ukazatelů a analýza poměrových ukazatelů. Další nedílnou součástí této části diplomové práce je Spider analýza, popis metod mezipodnikového srovnání, způsoby stanovení vah ukazatelů do mezipodnikového srovnání a Spearmanův korelační koeficient. Druhou částí práce je praktická část a v ní se nachází charakteristika vybraného podniku a charakteristika souboru podniků, které jsou vybrány do mezipodnikového srovnání. Dále v této části můžeme najít horizontální a vertikální analýzu vybraného podniku a analýzu poměrových ukazatelů rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti. Poté následuje stanovení vah 4 ukazatelů pomocí Saatyho matice, které jsou vybrány do mezipodnikového srovnání, jsou zde také výsledky mezipodnikového srovnání a zhodnocení pořadí podniků pomocí korelačního koeficientu. Závěr diplomové práce patří popisu některých problémů, se kterými se můžeme setkat při mezipodnikovém srovnání.

Informace, které poskytuje finanční analýza, nám umožňují vytvořit si obraz o hospodaření a finanční situaci podniku, finanční analýza tudíž slouží jako podklad pro rozhodování managementu podniku. Data a informace pro finanční analýzu získáváme buď přímo ze základních účetních výkazů, nebo je z těchto výkazů odvozujeme. Finanční analýza je důležitá především pro podnikové vedení, protože mu pomáhá při rozhodování o dalším vývoji podniku. Avšak finanční analýza zajímá i další zájmové skupiny, kterými jsou například vlastníci, věřitelé, banky a investoři.

2. Literární rešerše

2. 1. Finanční analýza

Finanční analýza se věnuje analýze financí podniku. Tyto finance podniku mohou být uváděny jako pohyb peněžních prostředků a jsou vyjádřeny pomocí peněžních toků. Odborné literatury uvádějí různé definice. Jednou z nich je: Finanční analýza podniku je pojmána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při které se získaná data třídí, agregují, poměřují mezi sebou navzájem, kvantifikují se vztahy mezi nimi, hledají kauzální souvislosti mezi daty a určuje se jejich vývoj (Sedláček, 2007, p. 3). Další definice zní takto: Finanční analýza hodnotí fungování mechanismu financí podniku podle stavu a vývoje finanční situace, a podle účinků provozní, investiční a finanční činnosti na vývoj finanční situace (Grünwald, Holečková, 2009, p. 20). Poslední uváděnou definicí je: Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek (Růčková, 2011, p. 9).

Tyto definice nám říkají, že důležitým faktorem finanční analýzy je připravovat podklady pro rozhodování managementu o podniku. Základním cílem finančního řízení podniku je dosahování finanční stability. Té dosáhneme, pokud bude podnik schopen vytvářet kladný výsledek hospodaření a pokud bude zajištěna platební schopnost podniku. Co se týká časového pohledu, tak finanční analýza předkládá informace z minulosti, ale zároveň slouží jako základ pro finanční plánování podniku do budoucnosti.

2. 2. Uživatelé finanční analýzy

Informace týkající se finanční situace podniku jsou předmětem zájmu mnoha subjektů, jež nějakým způsobem přicházejí do kontaktu s daným podnikem. Tyto subjekty jsou zároveň uživateli finanční analýzy. Všichni uživatelé mají jedno společné, potřebují vědět, aby mohli řídit (Grünwald, Holečková, 2009, p. 27). Mezi uživatele finanční analýzy patří především manažeři, investoři, banky a jiní věřitelé, obchodní partneři (odběratelé a dodavatelé), zaměstnanci, stát a jeho orgány a konkurenti. Uživatele můžeme dělit na interní a externí, a to podle toho, kdo finanční analýzu provádí a kdo ji potřebuje.

Manažeři využívají informace poskytované finančním účetnictvím, které je základem pro finanční analýzu, především pro dlouhodobé i operativní finanční řízení podniku (Grünwald, Holečková, 2009, p. 27). Znalost finanční situace podniku jim dovoluje správně se rozhodovat například při získávání finančních zdrojů, při zajišťování optimální majetkové

struktury podniku, při alokaci volných peněžních prostředků a při rozdělování disponibilního zisku. Finanční analýza dokáže odhadnout silné a slabé stránky finančního hospodaření podniku, a tak manažeři můžou přijmout pro další období správný podnikatelský záměr, který je rozpracován ve finančním plánu.

Primárními uživateli finančně-účetních informací obsažených ve finančních výkazech podniku jsou akcionáři či vlastníci, kteří do podniku vložili kapitál (Grünwald, Holečková, 2009, p. 28). Potenciální investoři uvažující o umístění svých peněžních prostředků do podniku si chtějí ověřit, jestli je jejich rozhodnutí správné a jestli se vyplatí. Investoři využívají finanční informace o podniku z hlediska investičního a z hlediska kontrolního. Investiční hledisko představuje využití informací pro rozhodování o investicích do budoucna, kde hlavním zájmem investorů je, jaká je míra rizika a míra výnosnosti jimi vloženého kapitálu. Z kontrolního hlediska se investoři zajímají o stabilitu a likviditu podniku, o disponibilní zisk a o to, zda podnikatelské záměry manažerů umožňují trvání a rozvoj podniku.

Věřitelé žádají co nejvíce informací o finančním stavu potenciálního dlužníka, aby se mohli správně rozhodnout, zda poskytnout úvěr, v jaké výši a za jakých podmínek (Grünwald, Holečková, 2009, p. 29). Banka dříve než poskytne úvěr, tak posoudí bonitu dlužníka. Hodnocení bonity podniku se provádí analýzou jeho finančního hospodaření, tudíž banka analyzuje majetkovou strukturu a finanční zdroje, kterými je majetek kryt a hlavně analyzuje stávající a budoucí výsledky hospodaření.

Co se týká obchodních partnerů, tak dodavatelé se zaměřují především na to, jestli podnik bude schopen podnik hradit splatné závazky a odběratelé mají největší zájem na tom, aby v případě finančních potíží podniku neměli potíže s vlastním zajištěním výroby.

Konkurenti se zajímají o finanční informace podobných podniků nebo celého odvětví za účelem srovnání s jejich výsledky hospodaření, hlavně o rentabilitu, ziskovou marži, cenovou politiku, investiční aktivitu, výši a hodnotu zásob, jejich obratovost apod. (Grünwald, Holečková, 2009, p. 30). Podnik, který se snaží zatajovat nebo zkreslovat finanční údaje, se vystavuje riziku ztráty dobré pověsti, a tudíž i konkurenceschopnosti v usilování o nové investory a zákazníky.

Zaměstnanci podniku mají přirozený zájem na prosperitě, hospodářské a finanční stabilitě svého podniku, neboť jim jde o zachování pracovních míst a mzdové podmínky

(Grünwald, Holečková, 2009, p. 30). Často bývají zaměstnanci motivováni stejně jako řídící pracovníci výsledky hospodaření.

Stát a jeho orgány se zajímají o finančně–účetní data z mnoha důvodů; např. pro statistiku, pro kontrolu plnění daňových povinností, kontrolu podniků se státní majetkovou účastí, rozdělování finanční výpomoci (přímá dotace, vládou zaručené úvěry apod.) podnikům, získání přehledu o finančním stavu podniků se státní zakázkou (Grünwald, Holečková, 2009, p. 31). Stát informace také využívá pro formulování hospodářské politiky státu vůči podnikatelské sféře.

2. 3. Zdroje informací

Finanční analýza potřebuje velké množství dat z různých informačních zdrojů, které jsou různé povahy. Tyto zdroje finančních informací se čerpají především z účetních výkazů finančního účetnictví, z informací finančních analytiků a manažerů a také z výroční zprávy. Přehled o stavu a vývoji financí podniku udává účetní závěrka. Účetní závěrka musí vytvořit komplexní a plastický obraz o podniku a jeho hospodaření v právě minulém účetním období (Ryneš, 2011, p. 239). Do účetní závěrky řadíme rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu a někdy také výroční zprávu. Právě finanční účetnictví je prvotní a často hlavní zdroj ekonomických dat pro potřeby finanční analýzy. Do základních vstupů finanční analýzy patří interní zdroje informací rozšířené o externí zdroje.

2. 3. 1. Rozvaha

Rozvaha uvádí jednotlivé položky aktiv a pasiv, zachycuje stav majetku v podniku a zdrojů jeho krytí ke zvolenému určitému časovému okamžiku, většinou k poslednímu dni účetního období, v peněžním vyjádření (Grünwald, Holečková, 2009, p. 35). Z rozvahy se získávají informace o třech základních oblastech. Těmito oblastmi jsou majetková situace podniku, zdroje financování a finanční situace podniku.

Majetková situace podniku ukazuje, jaké druhy majetku podnik vlastní, jak je majetek oceněn, jaké je jeho opotřebení, jaké jsou rychlosti obratu majetku a jestli je optimálně majetek rozložen. Majetek (aktiva) se člení na stálá aktiva (zanechávají si svoji původní podobu a odepisují se postupně) a oběžná aktiva (mění svoji podobu několikrát během jednoho období).

Zdroje financování ukazují informace o tom, z jakých zdrojů byl majetek pořízen. Záleží na tom, jestli byl majetek pořízen z vlastních (základní kapitál) nebo cizích (úvěry) zdrojů.

Finanční situace podniku ukazuje informace o tom, jaký zisk v daném období podnik měl a jak ho rozdělil. Může i zprostředkovat informace o tom, zda je firma schopna dostát svým závazkům (Růčková, 2011, p. 22).

2. 3. 2. Výkaz zisku a ztráty

Ve výkazu zisku a ztráty se nachází tok peněz během finančního roku. Výkaz udává přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období. V tomto výkazu jsou tedy zaznamenány pohyby nákladů a výnosů, nikoli pohyby příjmů a výdajů. Náklady ukazují, kolik peněz podnik vydal během určitého období na mzdy zaměstnancům, za materiál, služby a jiné. Naproti tomu výnosy ukazují, kolik peněz podnik dostal během určitého období za prodej vlastních služeb nebo výrobků. Informace nacházející se ve výkazu zisku a ztráty pak slouží pro rozbor výsledku hospodaření podniku. Tento výkaz se sestavuje ve dvou formách, a to výkaz zisku a ztráty v druhovém členění nebo výkaz zisku a ztráty v účelovém členění. Dále lze položky v tomto výkaze rozdělit na provozní činnost, finanční činnost a mimořádnou činnost. Z pohledu finanční analýzy mají největší význam výnosy, tržby, provozní výsledek hospodaření, nákladové úroky a výsledek hospodaření za běžnou činnost (Grünwald, Holečková, 2009, p. 43).

2. 3. 3. Příloha k účetní závěrce

Příloha k účetní závěrce je nedílnou součástí účetní závěrky podnikatelů (Ryneš, 2011, p. 275). Příloha k účetní závěrce obsahuje doplňující informace, které v ostatních výkazech účetní závěrky nenalezneme, nebo tyto informace doplňuje. Mezi informace patří například informace o účetních metodách, způsobech ocenění, odepisování a u dlouhodobého majetku leasingové splátky, kolik jich je, kolik jich bylo uhrazeno a kolik jich ještě zbývá uhradit. Dalšími informacemi mohou být informace o členění závazků, vydaných dluhopisech, rezervách, finančním majetku a mnoho dalších případů.

2. 3. 4. Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích udává, jaké toky peněz během určitého období proběhly v podniku. Pro účely finančního rozhodování potřebujeme znát informace o platební schopnosti podniku a o tom, kde jsme získali peněžní prostředky a na co jsme je použili

(Marek, 2009, p. 118). Účetní jednotka může na základě vlastního uvážení zvolit buď přímou metodu sestavení přehledu o peněžních tocích (cash flow), nebo nepřímou metodu (Ryneš, 2011, p. 299). Peněžní toky se dělí na provozní činnost, investiční činnost a finanční činnost. Co se týká provozní činnosti, tak je to rozdíl mezi příjmy a výdaji spojenými s běžnou činností. Spočítá se tak, že výsledek hospodaření z běžné činnosti před zdaněním se upraví o nepeněžní operace, o změny potřeby pracovního kapitálu a o přijaté a zaplacené úroky. Investiční činnost zahrnuje především peněžní toky související s výdaji na pořízení stálých aktiv, s příjmy z prodeje stálých aktiv a s půjčkami a úvěry spřízněným osobám. Ve finanční činnosti se setkáváme s peněžními toky, které obsahují přírůstky a úbytky dlouhodobého kapitálu, dopady změn vlastního kapitálu a přijaté a vyplacené dividendy. Jestliže firma vykazuje vysoké tržby, nemusí to ihned znamenat, že stav peněžních prostředků musí být také vysoký. Existuje totiž obsahový a časový nesoulad mezi výdaji a náklady, mezi příjmy a výnosy a mezi stavem peněžních prostředků a ziskem. Z toho vyplývá, že je důležité sledovat pohyb peněžních prostředků v podniku.

2. 3. 5. Přehled o změnách vlastního kapitálu

Tento výkaz je nepovinnou součástí řádné účetní závěrky. Přehled o změnách vlastního kapitálu podává informace o zvýšení nebo snížení jednotlivých položek vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny (Ryneš, 2011, p. 289). Počáteční stavy vlastního kapitálu, konečné stavy vlastního kapitálu i jednotlivé složky vlastního kapitálu musí navazovat na rozvahu. Do přehledu o změnách vlastního kapitálu řadíme zvýšení či snížení základního kapitálu, zvýšení či snížení emisního ážia, dary a dotace do kapitálu, výplatu dividend, nerealizované zisky a ztráty, pohyby mezi fondy (nerozděleným ziskem, neuhrazenou ztrátou minulých let a výsledkem hospodaření minulého účetního období) a změny při přeměnách společností.

2. 3. 6. Výroční zpráva

Uživatelé finanční analýzy získávají informace také z výroční zprávy podniku. Účelem sestavení a zveřejnění výroční zprávy je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení (Ryneš, 2011, p. 270). Výroční zpráva bývá pravidelným materiálem, ve kterém podnik udává souhrnné informace o jeho podnikání, místu působnosti, vedení, péči o zaměstnance, výsledcích, rozvoji a plánech do budoucna.

2. 3. 7. Ostatní zdroje informací

Jedním z důležitých zdrojů informací je manažerské účetnictví. Podnik používá manažerské účetnictví k efektivnímu řízení podniku a jeho vnitropodnikových útvarů. Na rozdíl od finančního a daňového účetnictví, kde tlak uživatelů na jednotný výklad a srovnatelnost předkládaných informací vede ke sjednocení pojmového aparátu, jsou účetní informace určené manažerům charakteristické tím, že jejich obsah v zásadě není předmětem mimopodnikové regulace (Král, 2012, p. 20). Používá data a údaje z finančního účetnictví, kalkulací, operativní evidence, statistiky, využívá statistické a matematické metody. V praxi je to účetnictví nákladů a výnosů, které jsou orientované na rozhodování, a umožňuje podniku řízení a kontrolu. Předmětem manažerského účetnictví jsou náklady, výnosy a někdy i cash flow. Výstupy z tohoto účetnictví se využívají při controllingu, kde podávají manažerům podklady pro jejich rozhodování o budoucnosti podniku.

Jedním z dalších zdrojů, které podnik využívá, jsou informace z různých podnikových statistik, které získávají, zpracovávají a podrobují rozboru číselných údajů o stavu a vývoji sledovaných jevů z činnosti podniku. Dalšími informacemi jsou informace z předpovědí o vývoji podniku.

2. 4. Ukazatelé

Bez ukazatelů nelze žádnou analýzu provádět (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 157). Pojem ukazatel je někdy označován i jako údaj a můžeme na něj nahlížet ze dvou hledisek. Prvním hlediskem je, že ukazatel a údaj jsou synonyma, to znamená, že mají stejný obsah. Druhé hledisko je takové, že ukazatel je označení určitého jevu a jeho číselné vyjádření je jeho hodnotou, tím pádem rozlišujeme pojem ukazatel a hodnota ukazatele. Ukazatel označujeme jako specifickou statickou veličinou, která popisuje jistou sociálně-ekonomickou skutečnost. Ukazatel musí mít svůj věcný obsah a svou formálně logickou konstrukci. Co se týká věcného hlediska, tak jde o pojmy ekonomické teorie.

Ukazatele dělíme na primární a sekundární. Primární jsou přímo měřitelné veličiny a zjišťujeme je měřením. Zatímco sekundární jsou odvozené z primárních ukazatelů a mohou vznikat jako rozdíl nebo poměr primárních ukazatelů.

Dále dělíme ukazatele na absolutní a relativní. Ukazatele absolutní vyjadřují určitý jev bez vztahu k jinému jevu (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 158). Relativní ukazatele můžeme vyjádřit také jako poměrové ukazatele. Zobrazují vztah dvou jevů, a to dvou různých

absolutních ukazatelů (primárních nebo sekundárních), například ukazatel produktivity práce nebo rentability tržeb.

Podle způsobu shrnování v čase můžeme ukazatele dělit na ukazatele okamžikové a intervalové. Ukazatele intervalové někdy označujeme jako ukazatele tokové, ukazatele okamžikové jako stavové (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 159). Hodnoty stavových ukazatelů určujeme pouze k určitému okamžiku (31. 12.). Zatímco hodnoty intervalových ukazatelů se vyjadřují pro určitý interval (rok).

Dále můžeme ukazatele rozlišovat na ukazatele naturální (v naturálních jednotkách) a ukazatele peněžní (v peněžních jednotkách), na ukazatele analytické (dílčí ukazatele) a na ukazatele syntetické (souhrnné ukazatele). Toto dělení se využívá při analýze, kde se zjišťuje vliv ukazatelů analytických na ukazatel syntetický.

Posledním dělením je dělení na ukazatele extenzitní a intenzitní. Podle (Synka, Kopkáněho, Kubálkové, 2009, p. 160) toto členění ukazatelů má blízko k členění na ukazatele absolutní a relativní, není však vyčerpávající, neboť extenzitní jsou vždy ukazateli absolutními, zatímco intenzitní ukazatele (nazýváme též ukazatele úrovně) pokrývají jen část relativních ukazatelů (zbytek tvoří ukazatele struktury). Extenzitní ukazatele jsou pouze absolutní a charakterizují množství (rozsah objemu). Naproti tomu intenzitní ukazatelé vznikají jako poměr dvou různých veličin a vyjadřují úroveň.

Také existují ukazatelé struktury, které charakterizují podíl dílčích částí na celku z hlediska druhového, prostorového nebo časového.

2. 5. Metody finanční analýzy

Podle (Sedláčka, 2007, p. 7) se ve finančním hodnocení podniků úspěšně uplatňují metody finanční analýzy jako nástroj finančního managementu (interní užití) nebo ostatních uživatelů (externích analytiků).

2. 5. 1. Analýza extenzivních (stavových, absolutních) ukazatelů

2. 5. 1. 1. Horizontální analýza

Tato analýza se věnuje časovým změnám absolutních ukazatelů a někdy se také označuje jako analýza trendů. Jako cíl horizontální analýzy se udává rozbor minulého vývoje finanční situace podniku a jeho příčin, avšak tato analýza má omezené možnosti učinit závěry o finanční budoucnosti podniku. Změny jednotlivých položek výkazů se sledují po řádcích,

horizontálně, a proto je tato metoda nazývaná horizontální analýzou absolutních dat (Sedláček, 2007, p. 13). Tyto absolutní data se zpracovávají několika způsoby. První způsob je, že se udělá rozdíl mezi údaji za dva roky (běžné a minulé období). Druhým způsobem se myslí, že se spočítá podíl (index) dat za rok běžný a za rok minulý. Upozornit by nás měly zejména největší kladné nebo záporné rozdíly, nebo značně vysoké nebo naopak nízké indexy.

2. 5. 1. 2. Vertikální analýza

Vertikální analýza se věnuje vnitřní struktuře absolutních ukazatelů, někdy se jí říká analýza komponent. Označení vertikální analýza vzniklo proto, že se při procentním vyjádření jednotlivých komponent postupuje v jednotlivých letech odshora dolů (ve sloupcích) a nikoliv napříč jednotlivými roky (Sedláček, 2007, p. 17). Tato analýza dovoluje srovnatelnost účetních výkazů s předchozím obdobím, ale také srovnatelnost s jinými podniky z odvětví. Analyzuje strukturu aktiv a pasiv, struktura aktiv podává informace o tom, do čeho podnik investoval. Dlouhodobé položky aktiv mají větší výnos než krátkodobé položky. Také je velice důležité udržet vhodný poměr mezi stálými aktivy a oběžnými aktivy. Důvodem je, aby podnik zajistil potřebnou likviditu. Oproti tomu struktura pasiv podává informace o tom, z jakých zdrojů byl majetek pořízen. Firma by měla vhodným způsobem rozdělit finanční zdroje, a to z důvodu omezení finančních rizik.

2. 5. 2. Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílových ukazatelů dosáhneme tak, že uděláme rozdíl dvou absolutních ukazatelů. Někdy se označují jako finanční fondy nebo fondy finančních prostředků. Podle (Sedláčka, 2007, p. 35) je fond chápán jako agregace (shrnutí) určitých stavových ukazatelů vyjadřujících aktiva nebo pasiva, resp. jako rozdíl mezi souhrnem určitých položek krátkodobých aktiv a určitých položek krátkodobých pasiv (tzv. čistý fond).

2. 5. 2. 1. Čistý pracovní kapitál

Jak uvádí (Sedláček, 2007, p. 35) je nejčastěji užívaným ukazatelem vypočteným jako rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy (OA) a celkovými krátkodobými dluhy (CKkr). Pracovní kapitál představuje oběžná aktiva očištěná o závazky podniku, které musí firma uhradit v nejbližší době. Dále můžeme pracovní kapitál brát jako část oběžných aktiv, která je financována dlouhodobými zdroji.

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobá pasiva (dluhy)}$$

Tento rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými pasivy, má značný vliv na platební schopnost podniku. Důležité je, aby byl podnik likvidní, musí tedy mít potřebnou výši relativně volného kapitálu, a to nám ukazuje právě čistý pracovní kapitál. Termín „čistý“ vyjadřuje, že kapitál je z finančního hlediska očištěn od břemene brzké úhrady krátkodobého cizího kapitálu. Je tedy oddělen od té části oběžných aktiv, kterou nelze využít jinak než právě k úhradě splatných krátkodobých závazků. Pokud však má tento ukazatel záporné hodnoty, tak se jedná o takzvaný nekrytý dluh.

Vypovídající schopnost ukazatele čistého pracovního kapitálu jako míru likvidity musíme brát velmi obezřetně, protože do něj můžeme zahrnovat málo likvidní nebo dlouhodobě či trvale nelikvidní položky (nevymahatelné pohledávky, neprodejné výrobky). Dále také může být velikost čistého pracovního kapitálu hodně ovlivněna použitými způsoby oceňování jeho jednotlivých složek (především jde o složky majetku). Nemusí však vždy existovat pravidlo, že když poroste pracovní kapitál, tak zároveň poroste i likvidita podniku.

2. 5. 2. 2. Čisté pohotové prostředky (peněžní finanční fond)

Protože mezi čistým pracovním kapitálem a likviditou neexistuje identita, používáme ukazatel čisté pohotové prostředky. Tento ukazatel spočítáme jako rozdíl pohotových peněžních prostředků a okamžitě splatných závazků.

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

Do pohotových peněžních prostředků zahrnujeme peníze v hotovosti a na běžných účtech, někdy také i jejich ekvivalenty (směnky, šeky, krátkodobé termínové vklady, krátkodobé cenné papíry). Nejvyšší stupeň likvidity vyjadřuje fond, který do pohotových peněžních prostředků zahrnuje pouze hotovost a peníze na běžných účtech (Sedláček, 2007, p. 13). Výhodou je také to, že tento ukazatel je minimálně ovlivněn oceňovacími technikami podniku. Účetní závěrky, které jsou zveřejňované, neposkytují informace pro externí uživatele pro výpočet tohoto ukazatele.

2. 5. 2. 3. Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond

Tento ukazatel je střední cestou mezi oběma zmíněnými rozdílovými ukazateli likvidity. Při výpočtu se vylučují z OA zásoby nebo i nelikvidní pohledávky a od takto upravených aktiv se odečtou krátkodobé závazky (Sedláček, 2007, p. 38).

$$\text{ČPM} = \text{oběžná aktiva} - \text{zásoby} - \text{nelikvidní pohledávky} - \text{krátkodobá pasiva}$$

2. 5. 3. Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele jsou nejoblíbenější a také nejrozšířenější metodou finanční analýzy, neboť umožňují získat rychlý a nenákladný obraz o základních finančních charakteristikách podniku (Sedláček, 2007, p. 55). Vytvářejí se jako podíl dvou absolutních ukazatelů. Nejčastějším zdrojem pro tuto analýzu jsou informace z účetních výkazů. Důvodem, proč jsou tak často používané poměrové ukazatele, je, že umožňují provádět analýzu časového vývoje finanční situace daného podniku a dalším důvodem je fakt, že tyto ukazatele jsou vhodné pro porovnání více podobných podniků z daného odvětví. Dále jsou používány jako vstupní údaje pro matematické modely, kterými se popisuje závislost mezi jevy, hodnotí se rizika a předpovídá se budoucí vývoj. Nevýhodou však bývá nízká schopnost vysvětlování jevů.

2. 5. 3. 1. Ukazatele rentability

Zisk je nejdůležitějším kritériem vyhodnocení obchodních firem pro investiční rozhodování (Giroux, 2003, p. 65). Ziskovost nebo také rentabilita je výsledek složitého strategického rozhodování. Ostatní poměrové ukazatele udávají informace o hospodaření podniku. Ukazatele rentability však podávají informace o kombinovaném vlivu likvidity, řízení aktiv a řízení dluhu na výsledek hospodaření. Čítec zlomku nebývá vždy zadán jednoznačně, existují různé kategorie čitatele. Může zde být zisk před úhradou všech úroků a daně z příjmů EBIT (earnings before interest and taxes), zisk před úhradou dlouhodobých úroků a daně z příjmů, zisk před zdaněním EBT (earnings before taxes), zisk po zdanění EAT (earnings after taxes) a zisk po zdanění zvýšený o nákladové úroky.

Rentabilita vlastního kapitálu ROE

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu ROE} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Míra ziskovosti z vlastního kapitálu je ukazatelem, jímž vlastníci (akcionáři, společníci a další investoři) zjišťují, zda jejich kapitál přináší dostatečný výnos, zda se využívá s intenzitou odpovídající velikosti jejich investičního rizika (Sedláček, 2007, p. 57). Je nesmírně důležité, aby ukazatel ROE vykazoval vyšší hodnotu než úroky, které by potenciální investor získal při jiném investování (investice do cenných papírů). Pokud bude hodnota tohoto ukazatele trvale nižší nebo stejná jako je výnosnost cenných papírů garantovaných státem, tak bude podnik odsouzen k zániku, protože racionálně myslící investoři požadují od rizikovějších investic vyšší míru zhodnocení.

Rentabilita celkového kapitálu ROA

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu ROA} = \frac{\text{čistý zisk (EBIT)}}{\text{aktiva}}$$

Podle (Sedláčka, 2007, p. 57) ukazatel ROA poměřuje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financovány (vlastních, cizích, krátkodobých, dlouhodobých). Pokud bychom do tohoto ukazatele dosadili EBIT, tak by ukazatel měřil hrubou produkční sílu aktiv podniku před odečtením daní a nákladových úroků. ROA, kde dosazujeme EBIT, se využívá při porovnání podniků, které mají různé daňové podmínky a různý podíl dluhu ve finančních zdrojích.

Rentabilita tržeb ROS

$$\text{Rentabilita tržeb ROS} = \frac{\text{čistý zisk (EBIT)}}{\text{tržby}}$$

Ukazatel ROS ukazuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb. To znamená, kolik firma dokáže vyprodukovat korun zisku na 1 Kč tržeb. Do tohoto ukazatele se dosazuje čistý zisk i EBIT. V některých jiných literaturách je tato rentabilita také označována jako zisková marže. Jestliže je (čistá) zisková marže pod oborovým průměrem, znamená to, že jsou ceny výrobků relativně nízké anebo že jsou náklady příliš vysoké nebo obojí (Blaha, Jindřichovská, 2006, p. 67). Hodnota tohoto ukazatele by stejně jako u ostatních ukazatelů rentability měla mít v čase rostoucí tendenci.

Rentabilita dlouhodobých zdrojů ROCE

$$\text{ROCE} = \frac{\text{čistý zisk} + \text{úroky}}{\text{dlouhodobé dluhy} + \text{vlastní kapitál}}$$

Tento ukazatel udává míru zhodnocení všech aktiv společnosti financovaných vlastním i cizím dlouhodobým kapitálem. Vyjadřuje tedy komplexně efektivnost hospodaření společnosti.

Nákladovost

$$\text{Nákladovost} = 1 - \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

Ukazatel je veden jako doplňkový ukazatel k ukazateli rentability tržeb. V tomto pojetí jsou celkové náklady odhadnuty jako rozdíl tržeb a zisku (Sedláček, 2007, p. 59). Čím bude hodnota nižší, tím lepší bude mít firma výsledky hospodaření, protože 1 Kč tržeb vytvořila s nižšími náklady. Důležité je, že absolutní zvýšení částky zisku se docílí nejenom snižováním nákladů, ale i zvyšováním odbytu.

2. 5. 3. 2. Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří, jak efektivně společnost spravuje svůj majetek (Brigham, Daves, 2013, p. 284). Jestliže firma vlastní méně aktiv než je účelné, tak přichází o tržby, které by mohla získat. Naopak pokud jich podnik vlastní více než je účelné, tak mu vznikají zbytečné náklady, a tudíž přichází o část zisku. Tyto ukazatele se počítají pro jednotlivé skupiny aktiv, patří sem zásoby, pohledávky, stálá aktiva a celková aktiva.

Jednou z částí ukazatelů aktivity je doba obratu jednotlivých položek majetku. Zde si uvedeme dobu obratu zásob a dobu obratu aktiv. Podle (Sedláčka, 2007, p. 62) doba obratu zásob udává průměrný počet dnů, po něž jsou zásoby vázány v podnikání do doby jejich spotřeby (jde-li o suroviny a materiál) nebo do doby jejich prodeje (u zásob vlastní výroby). Pro ukazatel doby obratu zásob je dobré, když je výsledná doba co nejnižší. Podobné by to mělo být i u doby obratu aktiv.

Doba obratu zásob

$$Doba\ obratu\ zásob = \frac{zásoby}{tržby} * 360$$

Doba obratu aktiv

$$Doba\ obratu\ aktiv = \frac{aktiva}{tržby} * 360$$

Další částí, kterou sledujeme u ukazatelů aktivity, je vázanost. Existuje například vázanost celkových aktiv k tržbám podniku, ale doporučené hodnoty nejsou, protože záleží na prostoru a čase. Avšak nižší výsledné hodnoty tohoto ukazatele jsou pro podnik lepší.

Vázanost aktiv

$$Vázanost\ aktiv = \frac{aktiva}{tržby}$$

Třetí sledovanou částí je rychlost obratu jednotlivých částí aktiv, udává, kolikrát se položka aktiv obrátí za sledované období. Patří sem například rychlost obratu aktiv. Počítá se jako tržby dělené celkovými aktivy (Blaha, Jindřichovská, 2006, p. 61). Hodnota tohoto ukazatele by měla být co nejvyšší a udává množství tržeb na 1 Kč aktiv. Hodnocení podle ukazatelů aktivity děláme především jejich srovnáním v čase, ale můžeme ho také provádět jako srovnání s ostatními podniky.

Rychlost obratu aktiv

$$\text{Rychlost obratu aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$$

Dalším druhem ukazatelů aktivity je ukazatel doby inkasa pohledávek. Vypočítá se tak, že se pohledávky vydělí průměrnými denními tržbami (Blaha, Jindřichovská, 2006, p. 59). Udává, jak dlouho je majetek společnosti vázán jako pohledávka a za jak dlouho jsou v průměru pohledávky splacené. Doporučená hodnota tohoto ukazatele je rovna běžné době splatnosti pohledávek. Pokud je doba inkasa pohledávek delší než běžná doba splatnosti pohledávek, tak dochází k nedodržování smluvních podmínek ze strany obchodních partnerů. Jestliže bude doba inkasa pohledávek příliš dlouhá, může docházet k druhotné platební neschopnosti.

Doba inkasa pohledávek

$$\text{Doba inkasa pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\frac{\text{tržby}}{360}}$$

Posledním druhem ukazatelů aktivity je ukazatel doby splatnosti krátkodobých závazků. Udává informace o tom, jak jsou splacené závazky podniku. Doba obratu závazků by měla být delší než doba obratu pohledávek, aby nedocházelo k narušování finanční rovnováhy v podniku.

Doba splatnosti krátkodobých závazků

$$\text{Doba splatnosti krátkodobých závazků} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\frac{\text{tržby}}{360}}$$

2. 5. 3. 3. Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity měří schopnost podniku naplňovat krátkodobé závazky ze svých likvidních aktiv (Haley, Schall, 1991, p. 510). Vyjadřují, zda bude podnik schopen uhradit své závazky v době jejich splatnosti. Existují tři ukazatele likvidity, a to běžná likvidita, pohotová likvidita a okamžitá likvidita.

Běžná likvidita (3. stupně)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatel běžné likvidity zjišťuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky společnosti (Blaha, Jindřichovská, 2006, p. 55). Hodnoty ukazatele běžné likvidity by se měly pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5. Tento ukazatel srovnáváme s odvětvovým průměrem. Čím vyšší je výsledek, tím nižší by mělo být riziko platební neschopnosti pro podnik. Avšak příliš vysoká hodnota oběžných aktiv snižuje výnosnost podniku.

Pohotová likvidita (2. stupně)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ne všechna aktiva společnosti jsou stejně likvidní; za nejpomaleji se obracející položku oběžných aktiv a tedy položku nejméně likvidní lze označit zásoby (Blaha, Jindřichovská, 2006, p. 56). Z toho důvodu tento ukazatel lépe vystihuje okamžitou platební schopnost. Ukazatel se srovnává s odvětvovým průměrem a hodnoty toho ukazatele by se měly pohybovat v rozmezí 1 – 1,5 (jako kritická hodnota se označuje 1). Podnik by měl tedy být schopný vyrovnat se se svými závazky, aniž by musel prodávat své zásoby.

Okamžitá likvidita (1. stupně)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{finanční majetek (hotovost, peníze na BÚ, kr. fin. majetek)}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatel okamžité likvidity udává schopnost podniku okamžitě hradit své splatné závazky. Hodnota tohoto ukazatele by se měla nacházet pod 1 a doporučené hodnoty by se měly pohybovat kolem 0,5.

Obrat pracovního kapitálu

$$\text{Obrat pracovního kapitálu} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{průměrný čistý pracovní kapitál}}$$

Posledním ukazatelem likvidity je ukazatel obrat pracovního kapitálu, který je odvozen z čistého pracovního kapitálu. Udává schopnost podniku vytvořit z vlastní činnosti přebytky, kterými následně bude financovat vlastní potřeby (investice, úhrada závazků).

2. 5. 3. 4. Ukazatele zadluženosti

Ukazatelé zadluženosti vyjadřují vztah mezi vlastními a cizími zdroji financování firmy. Udávají rozsah, v jakém firma využívá k financování dluhy. Ukazatelé zadluženosti se týkají buď celkové zadluženosti, nebo určitého druhu zadlužení, a to buď zadluženosti na celková aktiva, nebo na vlastní kapitál podniku (Kolb, DeMong, 1988, p. 97). Zadluženost lze měřit dvěma způsoby. První způsob je, že vycházíme a počítáme poměr, ve kterém dluhy financují aktiva. Druhým způsobem je, že vycházíme z výsledovky a počítáme krytí nákladů na cizí kapitál.

Zadluženost

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

Věřitelé podniku dávají přednost nižšímu ukazateli zadluženosti. Podle (Sedláčka, 2007, p. 63 – 64) vlastníci na druhé straně hledají větší finanční páku, aby znásobili svoje výnosy (vydání nových akcií by totiž znamenalo snížení vlastnictví a hlasovacích práv dosavadních akcionářů). Předlužená firma je taková, jejíž dluhy jsou vyšší než hodnota aktiv.

Úrokové krytí

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}}$$

Úrokové krytí měří, kolikrát by se mohl provozní zisk snížit před tím, než se společnost dostane na úroveň, kdy již nebude schopna zaplatit své úrokové povinnosti (Blaha, Jindřichovská, 2006, p. 64). Hodnota tohoto ukazatele by měla být vyšší než 6. Čím je výsledek vyšší, tím je finanční stabilita podniku pevnější. Výsledek také hodně závisí na tom, v jakém odvětví podnik působí.

Kvóta vlastního kapitálu, finanční nezávislost

$$Kvóta\ vlastního\ kapitálu = \frac{vlastní\ kapitál}{celková\ aktiva}$$

Je doplňkem k ukazateli celkové zadluženosti (Sedláček, 2007, p. 64). Vyjadřuje, do jaké míry je firma schopna krýt majetek vlastními zdroji, a ukazuje finanční nezávislost podniku. Čím je vyšší hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší má podnik stupeň finanční samostatnosti. Součet ukazatele kvóty vlastního kapitálu a ukazatele zadluženosti musí být roven 1. Tyto ukazatele nám podávají informace o finanční struktuře podniku.

Koeficient zadluženosti

$$Koeficient\ zadluženosti = \frac{cizí\ kapitál}{vlastní\ kapitál}$$

Tento ukazatel má stejnou vypovídací schopnost jako celková zadluženost a oba ukazatele rostou podle toho, jak roste podíl cizích zdrojů v podniku.

Krytí fixních poplatků

$$Krytí\ fixních\ poplatků = \frac{EBIT + dlouhodobé\ splátky}{úroky + dlouhodobé\ splátky}$$

Rozšiřuje ukazatel úrokového krytí o stálé platby, hrazené pravidelně za používání cizích aktiv (například leasingové splátky).

2. 5. 3. 5. Ukazatele tržní hodnoty

Ukazatele tržní hodnoty odrážejí očekávání budoucího vývoje firmy investory, protože pracují s tržní cenou firmy (Neumaierová, Neumaier, 2002, p. 90). Tato skupina finančních indikátorů se zabývá vztahem ceny akcií k zisku podniku a účetní hodnotě akcií. Tyto ukazatelé se sestavují, protože se investoři zajímají o návratnost svých investic. Ukazatelé tržní hodnoty se počítají pouze u podniků, které jsou obchodovány na kapitálovém trhu. Při výpočtu se používají také data z burzy.

Účetní hodnota akcie

$$Účetní\ hodnota\ akcie = \frac{vlastní\ kapitál}{počet\ kmenových\ akcií}$$

Podle (Blahy, Jindřichovské, 2006, p. 70) je účetní hodnota akcie (book value per share) účetní kapitál akcionářů dělený počtem emitovaných kmenových akcií v oběhu (tj. v rukou existujících akcionářů, resp. obchodovaných). Pokud je tento ukazatel v čase rostoucí, tak se podnik jeví jako zdravý. Tento ukazatel se porovnává s tržní hodnotou podniku stanovenou na kapitálovém trhu.

Čistý zisk na akcii

$$\text{Čistý zisk na akcii (EPS)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{počet kmenových akcií}}$$

Zisk (výnos) na akcii je považován za klíčový údaj o finanční situaci společnosti (Blaha, Jindřichovská, 2006, p. 71). Avšak je těžké předvídat budoucí vývoj tohoto ukazatele, protože výnosy společnosti i ceny akcií se pohybují náhodně. Také zisk společnosti bývá ovlivněn politikou podniku (tvorba rezerv).

Výplatní poměr

$$\text{Výplatní poměr} = \frac{\text{dividenda na akcii}}{\text{zisk na akcii}}$$

Vyjadřuje, jak velký podíl vytvořeného čistého (disponibilního) zisku je vyplácen akcionářům v podobě dividend (Sedláček, 2007, p. 69). Tento ukazatel obecně vypovídá o dividendové politice podniku.

Aktivační poměr

$$\text{Aktivační poměr} = 1 - \text{výplatní poměr}$$

Aktivační poměr ukazuje, jaká část disponibilního zisku zůstává v podniku k reinvestici.

Dividendový výnos

$$\text{Dividendový výnos} = \frac{\text{dividenda na akcii}}{\text{tržní cena akcie}}$$

Tento ukazatel zajímá akcionáře, kteří se soustředí na výplatu dividend. Akcionáři drží akcie, protože očekávají rostoucí příjem z dividend. Velká část investorů do akcií neinvestuje pouze kvůli dividendám, ale zejména kvůli tomu, že očekávají růst tržní ceny akcie.

Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii P/E ratio

$$\text{Poměr tržní ceny akcie k zisku na akcii} = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{čistý zisk na akcii}}$$

Je nazýván ukazatel bonity akcie; vyjadřuje částku peněz, kterou jsou investoři ochotni zaplatit za 1 Kč vykázaného zisku (Synek, 2011, p. 362). Další funkcí tohoto ukazatele je, že odhaduje počet let potřebných ke splacení ceny akcie jejím výnosem.

2. 5. 4. Analýza soustav ukazatelů

Nevýhodou výše zmíněných ukazatelů je jejich omezená vypovídací schopnost, protože vyjadřují pouze úsek činnosti podniku. Z toho důvodu se k posouzení celkové finanční situace používají soustavy ukazatelů. Rostoucí počet ukazatelů v souboru (modelu) umožňuje detailnější zobrazení finančně–ekonomické situace podniku, avšak současně velký počet ukazatelů ztěžuje orientaci a zejména výsledné hodnocení podniku (Sedláček, 2007, p. 81). Jsou modely, které jsou založené na více ukazatelích, a jsou modely, které ústí do jednoho konkrétního čísla. Proto rozlišujeme pyramidové soustavy ukazatelů a souhrnné indexy a predikční modely.

Pyramidové soustavy ukazatelů se využívají k identifikaci logických a ekonomických vazeb mezi ukazateli prostřednictvím jejich rozkladu. Například pyramidové struktury poměrových ukazatelů jsou oblíbenou metodou použití finanční analýzy, protože na jednom obrázku nebo v jedné tabulce stručně a přehledně zachycují hned několik rysů podniku odhalených finanční analýzou a umožňují postihnout vzájemné souvislosti mezi likviditou, finanční strukturou a profitabilitou společnosti (Blaha, Jindřichovská, 2006, p. 79 – 80). Velmi známým příkladem pyramidové ukazatelové soustavy je rozklad Du Pont, který považuje za vrcholový ukazatel výnosnost vlastního kapitálu (ROE) a vymezuje tři hlavní determinanty tohoto ukazatele: ziskovou marži, obrat aktiv a finanční páku (Neumaierová, Neumaier, 2002, p. 100).

Souhrnné indexy a predikční modely se snaží pomocí několika ukazatelů předpovědět budoucí vývoj firmy. Bonitní modely se snaží ukázat finanční situaci podniku. Podle (Neumaierové, Neumaiera, 2002, p. 93) bonitní indikátory odrážejí míru kvality firmy podle její výkonnosti (jako stroje na peníze), jsou tedy orientovány na investory a vlastníky, kteří nemají k dispozici údaje pro propočtení čisté současné hodnoty firmy. Oproti tomu bankrotní modely pomocí několika vybraných ukazatelů indikují případné ohrožení finančního zdraví

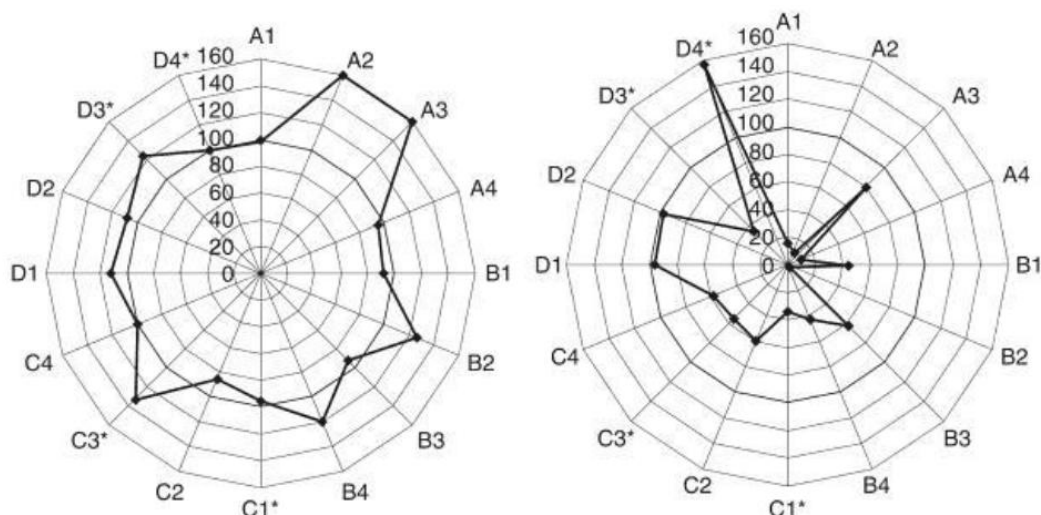
podniku. Vytvářejí včasné varování před hrozícím úpadkem firmy. Bankrotní indikátory jsou určeny především věřitelům, jež zajímá schopnost podniku dostát svým závazkům, resp. ratingové ohodnocení (Neumaierová, Neumaier, 2002, p. 93).

2. 6. SPIDER analýza

Spider analýza je paralelní ukazatelová soustava převedená do grafické podoby. Umožňuje rychlé a přehledné vyhodnocení postavení určitého podniku v řadě ukazatelů vzhledem k odvětvovému průměru (tak se většinou dosud používá); možné však je i srovnání s nejlepším (v odvětví nebo oboru) nebo konkurenčním podnikem (Synek, 2011, p. 369). Soustava obsahuje čtyři skupiny ukazatelů (v grafické podobě čtyři kvadranty), z nichž první obsahuje ukazatele rentability, druhá likvidity, třetí struktury finančních zdrojů a čtvrtá strukturu majetku (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 192). Také (Mejstříková, 2011, p. 40) udává, že graf Spider analýzy je rozdělen do čtyř hlavních skupin, a to do ukazatelů rentability, likvidity, finanční struktury a ukazatelů majetkové struktury. Základem tohoto grafu jsou soustředné kružnice, z jejichž středu vybíhá 16 paprsků, z nichž každý zobrazuje jeden ukazatel (16 ukazatelů). Mezi těchto 16 ukazatelů patří například rentabilita vlastního kapitálu, běžná likvidita, doba obratu zásob a zadluženost. Můžeme však zvolit i jiný počet paprsků (ukazatelů). Čím jsou hodnoty firmy dále od středu, tím je to pro firmu lepší. Také je důležité, dát si pozor na ukazatele, které chceme minimalizovat. To znamená, že podíl počítáme z převrácených původních hodnot. Z grafu lze sledovat i vývoj jednotlivých ukazatelů v čase při využití více období. Posledním způsobem vyhodnocení je poměr plochy nad kružnicí, která se rovná 100%, s plochou pod touto kružnicí. Tento podíl udává, o kolik procent je srovnávaný podnik lepší nebo horší než podnik z odvětví (odvětvový průměr). Avšak podle (Neumaierové, Neumaiera, 2002, p. 91 - 92) na rozdíl od paralelních ukazatelových soustav má analytik v tomto případě pro posouzení situace firmy k dispozici daleko méně dat a navíc – nemá-li k dispozici časovou řadu údajů – nemůže provést ani trendovou analýzu (Neumaierová, Neumaier, 2002, p. 92).

Na levé straně obrázku č. 1 je zobrazen nadprůměrný podnik, na pravé straně podprůměrný podnik. Je vidět, že obsah obrazce na levé straně je větší než obsah obrazce na pravé straně. To znamená, že výsledné hodnoty podniku na levé straně obrázku jsou více vzdáleny od středu grafu než hodnoty podniku na pravém obrázku, a tak podnik nalevo je v lepší pozici než podnik napravo.

Obrázek 1: Spider graf

Zdroj: (Synek M. a kol., 2011, p. 370)

2. 7. Metody mezipodnikového srovnání

Jako mezipodnikové srovnání označujeme metody, které používáme k porovnávání podniků a výsledků jejich hospodaření. Podle (Synka, Kopkáně, Kubálkové, 2009, p. 195) je srovnatelnost podniků předpokladem objektivního srovnávání; formální srovnatelnost je většinou zabezpečena jednotnými statistickými a účetními výkazy, věcné srovnatelnosti musíme věnovat velkou pozornost: vždy by mělo jít o podniky se stejným nebo podobným výrobním programem (nemá cenu srovnávat hutní podnik a pivovar), zhruba stejnou velikost, podobný typ výroby a podobnou úroveň technického vybavení aj. Hodnocení podle rozsahu můžeme rozlišit na jednorozměrné hodnocení a vícerozměrné hodnocení.

Zkoumáme-li soubor podniků podle jednoho znaku, například podle rentability kapitálu, velikosti nebo obratu, jedná se o hodnocení jednorozměrné. Každý soubor podniků, který srovnáváme, by měl být vymezen časově (za jaké období), věcně (co je jeho prvkem) a prostorově (místo výskytu). Nejčastějším úkolem je zjistit, jestli je náš sledovaný podnik podle jednorozměrného hodnocení mezi nejlepšími ve svém oboru (z pohledu rentability kapitálu). Hodnocení jednorozměrné je poměrně jednoduché; využijeme statistických charakteristik souboru, jako jsou charakteristiky polohy (obvykle aritmetický průměr nebo medián) a charakteristiky variace (rozptylu), většinou variačního koeficientu (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 196). Poté podle těchto hodnot můžeme soubor podniků třídit na nadprůměrné podniky a podprůměrné podniky. Velkou nevýhodou této metody však je, že se úspěšnost podniku posuzuje pouze podle jednoho kritéria. Snaha by měla být posoudit úspěšnost podnikání podle více ukazatelů, proto hovoříme o vícerozměrném hodnocení.

Podle (Synka, Kopkáněho, Kubálkové, 2009, p. 197) hodnocení vícerozměrné je takové, kdy u souboru několika podniků hodnotíme (měříme) několik charakteristik (ukazatelů). Při použití metod vícerozměrného srovnávání vyvstává i řada obtíží, které při využívání jednorozměrného hodnocení neexistovaly. Jde především o výběr užitečných a ekonomických vlastností a také o měření těchto charakteristik. Některé dokážeme snadno kvantifikovat, jiné zase ne, nebo v hodnocení kvality můžeme pouze využít rozdělení na kvalitní a nekvalitní, u některých můžeme stanovit pouze pořadí.

Nejdůležitějším krokem při vícekritériálním hodnocení je výběr objektů (firem) a výběr hodnotících ukazatelů, případně stanovit jednotlivé váhy ukazatelů (důležitost ukazatelů). Dalším krokem je určit charakter všech ukazatelů. Podle (Zmeškala, Dluhošové, Tichého, 2013, p. 41) se kritéria dle úrovně žádoucí hodnoty rozlišují na maximalizační (např. výnosy, zisk) a minimalizační (např. náklady, ztráta). U maximalizačních ukazatelů je nejlepší maximum ukazatele, u minimalizačních ukazatelů je nejlepší minimum ukazatele. Dalším krokem je vytvoření základní srovnávací matice. Vstupní údaje pro toto hodnocení seřadíme do tabulky, kde sloupce obvykle představují hodnotící znaky (hodnotící ukazatele), řádky jednotlivé objekty (podniky); uspořádání závisí na počtu objektů a počtu znaků – je-li více ukazatelů, může tomu být obráceně (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 197).

Smyslem těchto metod je shrnutí více ukazatelů do jedné kvantitativní charakteristiky. Výsledky vícípektrální analýzy v mezipodnikovém srovnávání nám ukazují pozici srovnávaných podniků v daném souboru.

Existuje několik metod, které se osvědčily v podnikové praxi (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 197). Metoda pořadí, metoda podílu, bodovací metoda, zjednodušená bodovací metoda, metoda normované proměnné, metoda vzdálenosti od fiktivního objektu.

2. 7. 1. Metoda pořadí

Tato metoda je ze všech zmíněných metod nejjednodušší. Tvoří se tak, že stanovíme pořadí objektů v jednotlivých ukazatelích ($j = 1, 2, \dots, p$) a hodnoty se poté sčítají nebo se udělá z výsledných hodnot průměr. Pokud máme ukazatel, u kterého potřebujeme nejmenší hodnotu, tak chceme tento ukazatel minimalizovat. V tom případě pořadí 1 dostane objekt s nejnižší hodnotou. Pokud jde o maximalizační ukazatel, tak chceme, aby byla hodnota ukazatele co nejvyšší, proto přiřadíme ukazateli s nejvyšší hodnotou pořadí 1. Pokud máme stanovené jednotlivé váhy ukazatelů, tak tyto dílčí výsledky vynásobíme jednotlivými váhami. Nejlepší je ten objekt, který dosáhl nejmenší hodnoty součtu (průměru) pořadí

(Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 54). Některé zdroje ještě uvádějí modifikaci ve stanovování pořadí firem, kdy firma s nejlepší hodnotou ukazatele dostane pořadí „n“ a druhý nejlepší „n – 1“ až po podnik s nejhorší hodnotou (hodnota = 1).

Výhodou této metody je její jednoduchost a možnost použití nejen pro kvantitativní, ale i pro kvalitativní charakteristiky (Sedláček, 2007, p. 91). Nevýhodou však je, že nebere v úvahu absolutní rozdíly hodnot ukazatelů mezi jednotlivými objekty. Z toho vyplývá, že nám tato metoda neřekne, o kolik je jeden podnik lepší než druhý. Metodu lze proto brát jako základ pro stanovení pořadí firem, avšak nemůže firmy hodnotit podle rozdílného počtu bodů mezi firmami, tyto body slouží pouze k určení pořadí firem.

Součet bodů:

$$r_i = \sum_j r_{ij}$$

Průměrný počet bodů:

$$\bar{r}_i = \frac{1}{n} \sum_j r_{ij}$$

Vážený průměrný počet bodů:

$$\bar{r}_i = \sum_j r_{ij} * f_{.j}$$

S využitím jednotkových koeficientů:

$$\bar{r}_i = \sum_j r_{ij} k_{.j} f_{.j}$$

- r_{ij} = počet bodů j – tého ukazatele v i – tém podniku
- $f_{.j}$ = váha (relativní četnost) j – tého ukazatele
- $k_{.j}$ = jednotkový koeficient

2. 7. 2. Metoda jednoduchého (váženého) podílu

Metoda jednoduchého podílu používá k hodnocení střední hodnotu jednotlivých ukazatelů, touto střední hodnotou se podělí hodnota každého ukazatele v modelu. Z toho důvodu vznikají bezrozměrné veličiny, které jdou agregovat. Nejvyšší hodnota průměru pak vyjadřuje nejúspěšnější podnik. Podle toho, je-li požadován růst nebo pokles ukazatel se

pronásobí koeficientem +1 nebo -1 a v případě diferencovaných vah i váhou ukazatele (Sedláček, 2007, p. 91).

Mezi výhody této metody se řadí, že na rozdíl od metody pořadí bere v úvahu i odchylky hodnot ukazatelů (vzdálenost) od průměru. Pokud má ukazatel nejvyšší hodnotu, znamená to, že ten podnik je nejlepší.

Tuto metodu podílu můžeme vyjádřit pomocí vzorců níže a pomocí úpravy srovnávací matice.

Kritérium výnosového typu:

$$p_{ij} = x_{ij}/\bar{x}_{.j}$$

Kritérium nákladového typu:

$$p_{ij} = \bar{x}_{.j}/x_{ij}$$

$$\bar{x}_{.j} = \frac{1}{n} * \sum_i x_{ij}$$

- $\bar{x}_{.j}$ = průměrná hodnota
- x_{ij} = hodnota j – tého ukazatele v i – tém podniku
- n = počet podniků

Průměrná hodnota i – tého podniku bez stanovených vah:

$$\bar{p}_i = \sum_j p_{ij}$$

Průměrná hodnota i – tého podniku při stanovených vahách:

$$\bar{p}_i = \sum_j p_{ij} * f_{.j}$$

Dále je ukazateli výnosového typu přiřazen koeficient $k_{.j} = 1$ a ukazateli nákladového typu je přiřazen koeficient $k_{.j} = -1$.

S použitím jednotkových koeficientů : (nákladového i výnosového typu):

$$p_{ij} = x_{ij}/\bar{x}_{.j}$$

Průměrná hodnota podniku při stanovení vah:

$$\bar{p}_i = \sum_j p_{ij} * f_{,j} k_{,j}$$

- $f_{,j}$ = váha (relativní četnost) j – tého ukazatele
- $k_{,j}$ = jednotkový koeficient

2. 7. 3. Bodová metoda

Když použijeme bodovou metodu, tak nahrazujeme původní hodnoty všech ukazatelů bodovým oceněním. Postupujeme po jednotlivých ukazatelích, jejichž velikost obodujeme; maximální počet bodu je obvykle 10 nebo 100 bodů, které získá nejlepší podnik (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 197). Podnik, který má nejhorší hodnotu ukazatele, pak obdrží 0 bodů. Tuto metodu tvoříme tak, že konkrétním i -tým hodnotám j -tých ukazatelů přiřazujeme počty bodů podle následujících vzorců. Ukazatele dělíme podle toho, jestli je žádoucí maximalizace nebo minimalizace hodnoty.

Pro ukazatele výnosového typu:

$$b_{ij} = \frac{x_{ij} - \min x_{,j}}{\max x_{,j} - \min x_{,j}}$$

Pro ukazatele nákladového typu:

$$b_{ij} = \frac{\max x_{,j} - x_{ij}}{\max x_{,j} - \min x_{,j}}$$

- b_{ij} = počet bodů pro j – tý ukazatel a i – tý podnik
- x_{ij} = skutečná hodnota j – tého ukazatele i – tého podniku
- $\max x_{,j}$ = maximální hodnota j – tého ukazatele
- $\min x_{,j}$ = minimální hodnota j – tého ukazatele

Bodovací hodnota obdobně jako metoda jednoduchého (váženého) podílu do jisté míry i kvantifikuje velikost rozdílů v rámci jednotlivých ukazatelů (Sedláček, 2007, p. 92). Další výhodou této metody je její rychlost a souhrnná snadno interpretovatelná charakteristika. Avšak stanovování vah ukazatelů nebývá snadnou záležitostí, protože objektivní metoda pro stanovení jednotlivých vah ukazatelů neexistuje, a přitom každé řešení může hodnocení pozic firmy značně ovlivnit. Mezi další nevýhodu této metody patří extrémní hodnoty. Jestliže bude hodnota jednoho ukazatele výrazně jiná než ostatní, musíme počítat s tím, že to jednak

výrazně ovlivní výslednou charakteristiku, a zároveň i pořadí podniků. Tato extrémní hodnota může být způsobena buď náhodnými vlivy, nebo i rozdíly ve výrobním zaměření firem.

K hodnocení pořadí firem se používá součet nebo průměr přiřazených bodů jednotlivým ukazatelům. Při stanovení vah ukazatelů se nejčastěji využívá vážený průměr přiřazených bodů.

Hodnocení součtem:

$$b_i = \sum_j b_{ij}$$

Hodnocení průměrem:

$$\bar{b}_i = \sum_j b_{ij} f_{.j}$$

Bodová metoda s použitím jednotkových koeficientů:

Při využití jednotkových koeficientů se pro výpočet bodů nákladových i výnosových ukazatelů používá vztah:

$$b_{ij} = \frac{x_{ij} - \min x_{.j}}{\max x_{.j} - \min x_{.j}}$$

Průměrné bodové ohodnocení podniků je dáno vzorcem:

$$\bar{b}_i = \sum_j b_{ij} f_{.j} k_{.j}$$

2. 7. 4. Zjednodušená bodová metoda

Zjednodušená varianta spočívá v tom, že u každého ukazatele najdeme objekt, u něhož příslušný ukazatel dosahuje maximální (je-li žádoucí růst tohoto ukazatele), nebo minimální (je-li žádoucí pokles) hodnoty (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 54). Tento objekt ohodnotíme 100 body, ostatní objekty dostanou body podle následujících vzorců.

Pro ukazatele výnosového typu:

$$z_{ij} = \frac{x_{ij}}{\max x_{.j}} * 100$$

Pro ukazatele nákladového typu:

$$z_{ij} = \frac{\min x_{.j}}{x_{ij}} * 100$$

Hodnocení součtem:

$$z_i = \sum_j z_{ij}$$

Hodnocení průměrem:

$$\bar{z}_i = \sum_j z_{ij} f_{.j}$$

Zjednodušená bodová metoda s využitím jednotkových koeficientů:

Pro ukazatele nákladového i výnosového typu se využívá stejný vzorec:

$$z_{ij} = \frac{x_{ij}}{\max x_{.j}} * 100$$

Hodnocení součtem:

$$z_i = \sum_j z_{ij} k_{.j}$$

Hodnocení průměrem:

$$\bar{z}_i = \frac{1}{n} * \sum_j z_{ij} k_{.j}$$

V případě stanovení vah, hodnocení váženým průměrem:

$$\bar{z}_i = \sum_j z_{ij} f_{.j} k_{.j}$$

2. 7. 5. Metoda normované proměnné

Metoda normované proměnné se tvoří tak, že se převádějí hodnoty různorodých ukazatelů na bezrozměrná čísla (normované proměnné). Hodnoty normovaných proměnných se z původních hodnot spočítají pomocí dvou vzorců. Postup je následující: nejprve u každého

ukazatele vypočteme aritmetický průměr a směrodatnou odchylku (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 55).

Směrodatná odchylka:

$$\sigma_j = \sqrt{\frac{1}{n} * \sum_i (x_{ij} - \bar{x}_j)^2}$$

- σ_j = směrodatná odchylka
- $\bar{x}_j$ = aritmetický průměr j – tého ukazatele

Poté se u ukazatelů výnosového typu vypočítá normovaná proměnná tak, že se od původní hodnoty odečte aritmetický průměr a tento rozdíl se vydělí příslušnou směrodatnou odchylkou. Naproti tomu u ukazatelů nákladového typu se vypočítá normovaná proměnná tak, že se od aritmetického průměru odečte původní hodnota a tento rozdíl se vydělí příslušnou směrodatnou odchylkou.

Pro ukazatele výnosového typu:

$$u_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{\sigma_j}$$

Pro ukazatele nákladového typu:

$$u_{ij} = \frac{\bar{x}_j - x_{ij}}{\sigma_j}$$

Hodnotícím kritériem u této metody bývá součet, prostý průměr nebo vážený průměr normovaných proměnných. Výsledné hodnoty se už nepohybují v rozmezí mezi 0 a 100, ale střední hodnotou je 0 a nejlepší firmou se stává ta firma, která dosáhla nejvyšší kladné hodnoty.

Hodnotící ukazatel součet:

$$u_i = \sum_j u_{ij}$$

Hodnotící ukazatel prostý průměr:

$$\bar{u}_i = \frac{1}{n} * \sum_j u_{ij}$$

Hodnotící ukazatel vážený průměr normovaných proměnných:

$$\bar{u}_i = \frac{1}{n} * \sum_j u_{ij} f_j$$

Normovaná proměnná odstraňuje největší nedostatek předchozích metod, kterým byla necitlivost vůči rozptylu hodnot (Sedláček, 2007, p. 92). To je důvod, proč jsou výsledky této metody méně citlivé na extrémní hodnoty ukazatelů ve výběrovém souboru firem. Další výhodou oproti bodovací metodě je to, že přihlíží k relativní variabilitě jednotlivých ukazatelů, zatímco bodovací metoda přihlíží k variabilitě pouze absolutně. Metoda normované proměnné je vhodná pro srovnání ukazatelů s rozdílnou úrovní a variabilitou. Tato metoda je o něco pracnější než výše probíraná metoda bodová a používá se i v mezinárodním srovnání ekonomik jednotlivých států.

2. 7. 6. Metoda vzdálenosti od fiktivního objektu

Metoda vzdálenosti od fiktivního objektu je „filozoficky“ velmi blízká předchozí metodě (Sedláček, 2007, p. 92). Stejně jako výše uvedená metoda počítá tato metoda s normovanými hodnotami jednotlivých ukazatelů, ale do srovnávaného souboru zařazuje i takzvaný fiktivní podnik. Hodnoty ukazatelů tohoto podniku se vybírají u každého ukazatele tak, že se vybere podnik, který měl nejlepší hodnotu daného ukazatele, a tato hodnota se přiřadí k našemu fiktivnímu podniku. Takto dostaneme fiktivní podnik, který má ve všech ukazatelích nejlepší hodnoty (ukazatel výnosového typu = maximální hodnota, ukazatel nákladového typu = minimální hodnota). Poté se opět vypočítají aritmetické průměry a směrodatné odchylky za jednotlivé ukazatele a převedou se na normovaný tvar podle vzorce.

$$u_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{\sigma_j}$$

Poté vypočítáme průměrné euklidovské vzdálenosti jednotlivých podniků od podniku fiktivního. Nejlepší objekt je ten, který je nejméně vzdálen od fiktivního objektu, nejhorší naopak ten, který je vzdálen nejvíce (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 56). Nevýhodou je náročnější výpočet, avšak výhodou je, že podniky můžeme srovnávat rozdílem i podílem. Výsledky metody vzdálenosti od fiktivního objektu se mohou lišit od ostatních metod, protože tato metoda pracuje s čtvercovými odchylkami, a tak je jinak citlivá na odchylky.

Vzorec euklidovské vzdálenosti:

$$d_i = \sqrt{\sum_j (u_{ij} - u_{0j})^2}$$

Vážená euklidovská vzdálenost:

$$d_i = \sqrt{\sum_j (u_{ij} - u_{0j})^2 * f_j}$$

2. 8. Spearmanův korelační koeficient

Jestliže chceme zjistit, jestli se shoduje pořadí podniků podle jednotlivých metod mezipodnikového srovnání, tak se k tomu používá Spearmanův koeficient pořadové korelace. Tento koeficient nabývá hodnot od -1 do 1. Pokud by byla hodnota rovná jedné, znamenalo by to úplnou shodu, pokud by byla hodnota mínus jedna, znamenalo by to úplnou neshodu a jestliže by hodnota byla rovna nule, tak by to znamenalo nezávislost. Vypočtené hodnoty R můžeme testovat tak, že je porovnáme s kritickými hodnotami uvedenými ve statistických tabulkách (Synek, Kopkáně, Kubálková, 2009, p. 57).

Spearmanův koeficient pořadové korelace:

$$R = 1 - \frac{6 \sum (i_x - i_y)^2}{n * (n^2 - 1)}$$

- n – počet objektů
- i_x a i_y - čísla označující pořadí podle dvou metod

Nebo lze použít **t test:**

$$H_0: r_s = 0$$

$$H_A: r_s \neq 0$$

$$t = R * \sqrt{\frac{n-2}{1-R^2}} \approx t_{1-\frac{\alpha}{2}}(n-2)$$

Sestavení intervalu spolehlivosti pro odhad koeficientu korelace základního souboru vyžaduje, podobně jako u ostatních intervalových odhadů, znalost rozdělení výběrového korelačního koeficientu (Čermáková, Střeleček, 1995, p. 136).

2. 9. Stanovení vah

U všech výše zmíněných metod lze stanovovat jednotlivé váhy ukazatelů, tím pádem lze zdůraznit důležitost jednoho ukazatele před druhým. Provádí se to vážením ukazatelů. Stanovení vah je velice důležité, protože ovlivňuje výsledné pořadí firem. Problémem stanovení vah je značná subjektivita. Obvykle se využívají standardizované váhy, které představují relativní četnosti, a jejich součet bývá roven 1.

Relativní váha kritéria:

$$f_{.j} = \frac{v_{.j}}{\sum_k v_{.k}}$$

- $v_{.j}$ = váha j – tého kritéria
- $f_{.j}$ = relativní četnost j – tého kritéria

Součet jednotlivých vah by měl být roven 1:

$$\sum_j f_{.j} = 1$$

Lze využít například tyto váhy:

- 5 bodů – absolutně významný
- 4 body – hodně významný
- 3 body – středně významný
- 2 body – málo významný
- 1 bod – nevýznamný

Existuje několik metod na stanovení vah, patří mezi ně metoda pořadí, bodovací metoda, metoda párového srovnání, Saatyho metoda a metoda stromu kritérií. Pro vlastní hodnocení variant stačí, aby si rozhodovatel vybral jednu metodu, tou spočítal váhy a s těmito vahami počítal dále (Friebelová, Klicnarová, 2007, p. 36).

2. 9. 1. Metoda pořadí

Jednotlivá kritéria se seřadí podle jejich důležitosti. Rozhodovatel seřadí kritéria $K_1, K_2, \dots, K_n$ od nejvýznamnějšího k nejméně významnému a takto uspořádaným kritériím

přihadí váhy $n, n-1, \dots, 2, 1$ (Frieblová, Klicnarová, 2007, p. 36). Jestliže budou mít kritéria stejnou váhu, tak se označí obě kritéria stejným číslem. Nevýhodou této metody je, že nepostihuje rozdílnost v důležitosti jednotlivých kritérií.

$$f_j = \frac{r_j}{n * (n + 1)/2}$$

2. 9. 2. Metoda bodová

Tato metoda je subjektivní, avšak je metodou nejjednodušší. Podle (Vaněčkové, 1998, p. 116) na rozdíl od metody pořadí, která vychází pouze z porovnání významnosti jednotlivých kritérií, při bodovací metodě se důležitost kritérií ohodnotí počtem bodů (čím je kritérium významnější, tím má větší počet bodů). Při stanovení vah pomocí bodové metody musí rozhodovatel každému kritériu přiřadit určitý počet bodů z předem zvoleného intervalu, např. $b_j \in \langle 0, 100 \rangle$. Tato metoda je především určena zkušeným statistikům a používá se často u nesouměřitelných kritérií.

$$f_j = \frac{b_j}{\sum_k b_k}$$

2. 9. 3. Metoda párového srovnání

Váha důležitosti u metody párového srovnání se určuje pomocí srovnání preferenčních vztahů dvojic kritérií. Základním kamenem této metody je zjištění preferencí pro každé kritérium vzhledem ke všem ostatním kritériím.

Tabulka 1: Metoda párového srovnání

Kritérium	K1	K2	K3	K4	Počet preferencí (p_i)	Váha (v_i)
K1		1	1	1	3	3/6
K2			1	1	2	2/6
K3				1	1	1/6
K4						

Zdroj: Vlastní tvorba

Tato metoda je tvořena pomocí horní trojúhelníkové matice pro n kritérií. Nejdůležitější podmínka je taková, že kritéria musí být uspořádána podle významu preferencí sestupně. Jestliže kritérium uvedené v řádku má přednost před kritériem uvedeným ve sloupci, zapíše se do průsečíku příslušného řádku a sloupce 1, v opačném případě 0

(Vaněčková, 1998, p. 117). Řádkový součet ukazuje počet preferencí řádkového kritéria p_i vůči sloupcovým kritériím.

Váhy jednotlivých ukazatelů:

$$v_j = \frac{p_j}{n * (n - 1)/2}$$

Relativní četnosti:

$$f_j = \frac{v_j}{\sum_k v_k}$$

Metoda párového srovnání je vhodná pro větší počet kritérií a snižuje subjektivní chyby statistika. Určitou nevýhodou metody párového srovnávání je skutečnost, že nejméně důležité kritérium má nulovou váhu, i když nemusí jít o zcela bezvýznamné kritérium (Vaněčková, 1998, p. 117). Nevýhodu však odstraňuje další metoda, a tou je Saatyho metoda.

2. 9. 4. Saatyho metoda

Saatyho metoda je vhodná pro velký a nesourodý soubor kritérií, kde se obtížně určuje pořadí kritérií. Kromě výběru preferovaného kritéria se určuje pro každou dvojici kritérií také velikost této preference (Frieblová, Klicnarová, 2007, p. 38). Preference se vyjadřuje pomocí určitého počtu bodů ze zvolené bodové stupnice v Saatyho matici (kolikrát je významnější kritérium preferované před méně preferovaným kritériem).

Stupnice preferencí:

- kritéria jsou stejně významná – 1
- první kritérium je slabě významnější než druhé – 3
- první kritérium je silně významnější než druhé – 5
- první kritérium je velmi silně významnější než druhé – 7
- první kritérium je absolutně významnější než druhé – 9

Hodnoty 2, 4, 6, 8 lze použít k jemnějšímu rozlišení velikosti preferencí dvojic kritérií. Po sestavení Saatyho matice se počítá pro každé kritérium řádkový geometrický průměr preferencí a jeho relativní váha.

Geometrický průměr preferencí:

$$\bar{s}_i = \sqrt[n]{\prod_{j=1}^n s_{ij}}$$

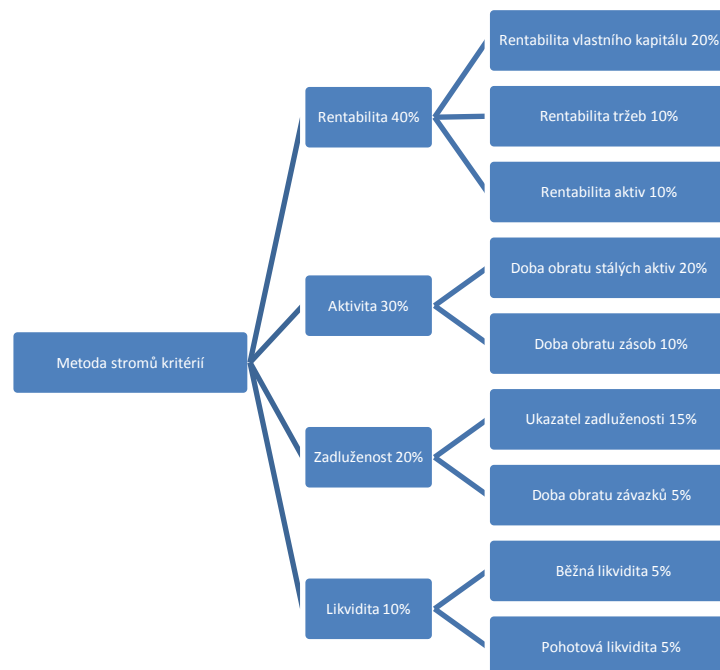
Relativní váha:

$$f_i = \frac{\bar{s}_i}{\sum_k \bar{s}_k}$$

2. 9. 5. Metoda stromu kritérií

U této metody se lze setkat i s jiným názvem, a to metodou postupného rozvrhu vah. Při velkém počtu kritérií je výhodné seskupit kritéria do dílčích skupin podle příbuznosti jejich věcné náplně (Vaněčková, 1998, p. 119). Poté se v každé skupině rozdělí váhy přiřazené pro celou skupinu jednotlivým ukazatelům. Pokud se použijí relativní četnosti, tak nám musejí dát při vynásobení vah ukazatelů v jednotlivých skupinách váhy, které jsou stanovené pro celé skupiny. Jedna z těchto variant je uvedena níže, na obrázku č. 2.

Obrázek 2: Metoda stromu kritérií

Zdroj: Vlastní tvorba

3. Metodika práce

Cílem této práce je vyhodnotit finanční situaci vybrané firmy ve zvoleném odvětví a provést porovnání s ostatními podniky pomocí metod mezipodnikového srovnání. Další krok je zhodnotit výsledky mezipodnikového srovnání, jestli jednotlivé metody podávají shodné výsledky. Pro porovnání jsou použity podniky, se kterými budeme pracovat v mezipodnikovém srovnání. Ty jsou vybrány ze souboru podniků, které nám poskytl internetový server www.albertina.cz. Jde o 101 podniků, u kterých převládá hlavní činnost podnikání silniční nákladní doprava. Dalším důležitým kritériem pro výběr podniků do tohoto souboru je počet pracovníků, který je v rozmezí od 100 pracovníků do 1000 pracovníků. Posledním kritériem je právní forma podnikání, kde ze souboru vyřadíme všechny živnosti. Informace pro výpočty byly získané z rozvah a výkazů zisku a ztráty z období 2010 - 2012. Do metod mezipodnikového srovnání jsme použily ukazatele poměrové finanční analýzy, které byly uvedeny výše. Do těchto metod nejsou zahrnuty ukazatele tržní efektivity, ale nacházejí se zde ukazatele rentability, aktivity, likvidity a zadluženosti.

U ukazatelů poměřujících jen údaje z rozvahy se počítá pouze s jejich stavem k 31. 12. daného roku. Jestliže však poměřuje ukazatel jak stavové veličiny tak tokové, musejí se stavy upravit především u majetkových a kapitálových složek na stavy průměrné, a to podle:

$$\text{Průměrný stav roku} = \frac{\text{stav k 1.1.} + \text{stav k 31.12.}}{2}$$

Srovnání podniků se provede na základě 16 ukazatelů bez stanovených vah ukazatelů, a to v roce 2012. Důvodem je, aby z každé skupiny finanční analýzy byly vybrány 4 ukazatele. Když jsem ukazatele pro mezipodnikové srovnávání vybíral, inspirovala mě práce paní Mejstříkové (Mejstříková, 2011). Jde o ukazatele z poměrové analýzy a jedná se o tyto ukazatele:

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu ROE} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastní kapitál}} = \frac{V 61}{A.}$$

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu ROA} = \frac{\text{Čistý zisk (EBIT)}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{V 61}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$\text{Rentabilita tržeb ROS} = \frac{\text{Čistý zisk (EBIT)}}{\text{Tržby}} = \frac{V 61}{V 01 + V 05}$$

$$\text{ákladovost} = 1 - \frac{\text{Zisk}}{\text{Tržby}} = 1 - \frac{V\ 61}{V\ 01 + V\ 05}$$

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{\text{Tržby}} * 360 = \frac{C.I}{V\ 01 + V\ 05} * 360$$

$$\text{Rychlost obratu aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{V\ 01 + V\ 05}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$\text{Doba inkasa pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{\frac{\text{Tržby}}{360}} = \frac{C.II + C.III}{\frac{V\ 01 + V\ 05}{360}}$$

$$\text{Doba splatnosti kr. závazků} = \frac{\text{Kr. závazky}}{\frac{\text{Tržby}}{360}} = \frac{B.III + B.IV.2}{\frac{V\ 01 + V\ 05}{360}}$$

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}} = \frac{C.}{B.III + B.IV.2 + B.IV.3}$$

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}} = \frac{C. - C.I}{B.III + B.IV.2 + B.IV.3}$$

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}} = \frac{C.IV}{B.III + B.IV.2 + B.IV.3}$$

$$\text{Obrat pracovního kapitálu} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Čistý pracovní kapitál}} = \frac{V\ 01 + V\ 05}{C. - B.III - B.IV.2 - B.IV.3}$$

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{B.}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Placené úroky}} = \frac{V\ 62 + V\ 44}{V\ 44}$$

$$\text{Kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{A.}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$\text{Koefficient zadluženosti} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Vlastní kapitál}} = \frac{B.}{A.}$$

Poté provedeme mezipodnikové srovnání na základě 4 reprezentativních ukazatelů bez stanovených vah z každé oblasti poměrových ukazatelů, a to v roce 2012. Pro tuto část práce nám postačí vybrat z každé oblasti jeden ukazatel, který reprezentuje danou oblast finanční

analýzy. Pro výběr těchto 4 ukazatelů mě inspirovali pan Synek (Synek, 2011) a paní Mejstříková (Mejstříková, 2011). Na toto srovnání použijeme vzorce:

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu ROA} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{V 61}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$\text{Rychlost obrátu aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{V 01 + V 05}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$\text{Zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{B.}{\text{Aktiva celkem}}$$

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}} = \frac{C.}{B.III + B.IV.2 + B.IV.3}$$

Mezipodnikové srovnání se provede ještě jednou s těmito 4 ukazateli, ale tentokrát se stanovenými subjektivními váhami. Poté se srovnají podniky podle výše zmíněných 4 ukazatelů s využitím jednotkových koeficientů bez stanovených vah. Následně se porovnají výsledky z jednotlivých srovnání, jak se změní výsledné pořadí podniků.

Konečné výsledky se porovnají podle Spearmanova koeficientu. Z výsledných pořadí firem uvidíme, které podniky z vybraného souboru byly nejlepší. Poté se určí, jak se mění pořadí našeho sledovaného podniku v souboru, a při použití jaké metody se může ovlivnit pořadí podniku a posunout ho v žebříčku nahoru.

4. Praktická část

4. 1. Charakteristika podniku

Vybraný podnik pro finanční analýzu a následné mezipodnikové srovnání byl založen v roce 1949 jako dopravní závod jistého národního podniku za účelem zajištění dopravních potřeb průmyslově se rozvíjející oblasti, ve které se podnik nachází. Po dobu svého trvání prošla státní automobilová doprava řadou organizačních změn, které vyplynuly z potřeb tehdejšího národního hospodářství. Do roku 1990 byl dopravní závod součástí závodů jednoho jihomoravského podniku. V tomto období se dopravní prostředky tohoto závodu zúčastnily řady velkých akcí jako například výstavby dálnic, Jaderné elektrárny Dukovany nebo silničního okruhu Velké ceny Brna. Ve zmíněném roce 1990 došlo v podniku k zásadním změnám. Dochází k rozdělení podniku na dvě provozovny a vznikají samostatné státní firmy. Zvolený podnik je právě jednou z těchto provozoven a hledá postavení v nových podmínkách. Dále státní podnik prochází privatizací se založením akciové společnosti k 1. 1. 1994. Od tohoto data počala další významná etapa podniku. Rozhodujícím akcionářem se stává MSI Invest, a.s. a jako majoritní vlastník rozhoduje o dalším rozvoji dopravního podniku. V roce 1997 započala výstavba supermarketu a veřejné čerpací stanice pohonných hmot. Dalším rozvojem v podniku byl rozvoj mezinárodní kamionové dopravy, logistiky a spedice. Další úkol, který stál před dopravním podnikem, byl udržet dopravní obslužnost v pravidelné linkové dopravě. V roce 2005 byla dokončena výstavba obchodně-správní budovy v areálu podniku. Také dochází k výraznému rozšíření služeb nákladní dopravy a spedice. Co se týká autobusové dopravy, tak cílem nebylo pouze udržení se na trhu, ale také rozšířit kvalitu služeb v pravidelné linkové dopravě nákupem nových autobusů. V roce 2003 dochází ke změně názvu podniku a v roce 2007 společnost koupila squashové centrum a rozšířila tak nabídku služeb o sportovní aktivity.

Vybraný podnik je tedy česká právnická osoba, která podniká převážně v dopravě. Podnikatelská činnost společnosti se zaměřuje na poskytování služeb v autobusové a kamionové dopravě. Jako vedlejší podnikání je pronájem obchodního domu, dále poskytování služeb v oblasti sportu pomocí squashového centra a také podnikání v čerpací stanici pohonných hmot. Podnik je zaměřen na tuzemský trh, ale také na trh zahraniční, a to především v nákladní dopravě, kde společnost spolupracuje s mezinárodními spedicemi v Nizozemsku, Německu, Francii, Švédsku, Velké Británii a na Slovensku.

4. 2. Horizontální a vertikální analýza

V první oblasti praktické části se budeme věnovat horizontální a vertikální analýze. Začneme analýzou aktiv, poté pasiv a nakonec také analýzou výkazu zisku a ztráty. Jako první je tabulka č. 2, kde je zobrazena horizontální analýza aktiv.

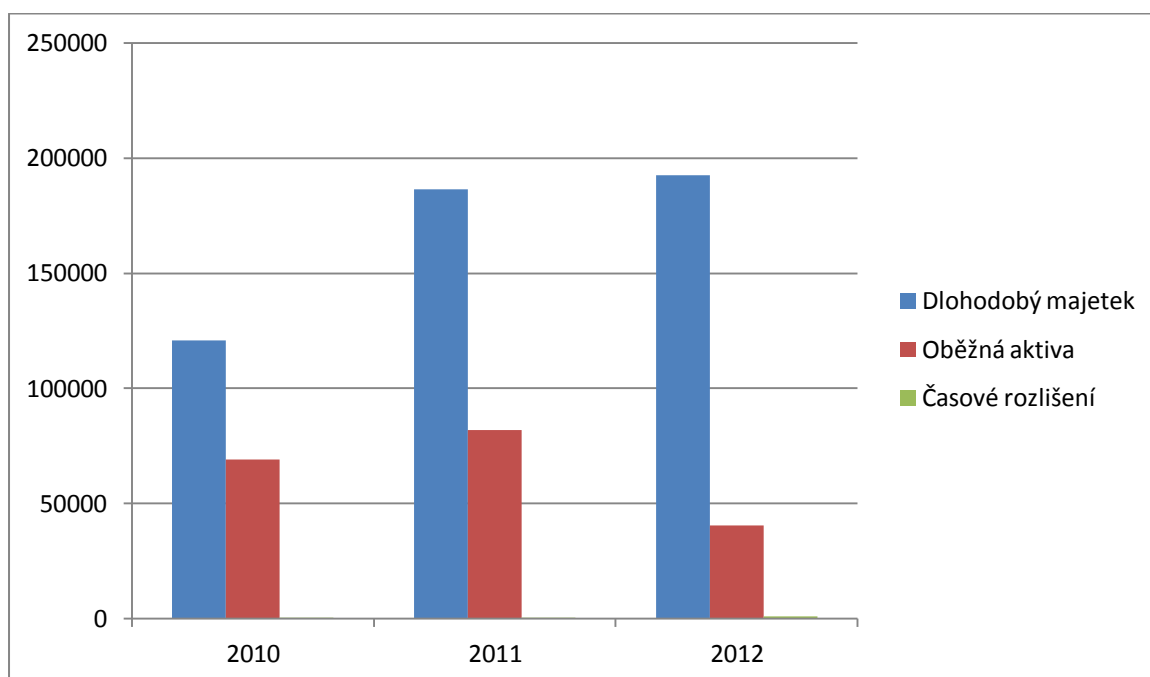
Tabulka 2: Horizontální analýza aktiv

Položka	2011/10 (tis. Kč)	2011/10 (%)	2012/11 (tis. Kč)	2012/11 (%)
AKTIVA CELKEM	78 512	141,3	- 34 576	87,1
Dlouhodobý majetek	65 496	154,2	6 339	103,4
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	65 496	154,2	6 339	103,4
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
Oběžná aktiva	12 946	118,8	- 41 373	49,5
Zásoby	- 508	92,5	151	102,4
Krátkodobé pohledávky	13 055	123,0	- 7 475	89,3
Krátkodobý finanční majetek	399	107,2	- 34 049	-476,2
Ostatní aktiva – ČR	70	115,3	458	189,9

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Celková hodnota aktiv mezi roky 2010 a 2011 rostla, kdy se zvýšila o 41,3 %. Hlavní příčinou růstu aktiv bylo pořízení dlouhodobého hmotného majetku právě mezi těmito dvěma roky. V dlouhodobém hmotném majetku narostla nejvíce položka samostatné movité věci a soubory movitých věcí, která vzrostla o 54,2 %. Dalším faktorem pro zvýšení celkových aktiv v tomto období bylo navýšení oběžných aktiv, a to především krátkodobých pohledávek. Ty se mezi roky 2010 a 2011 navýšily o 23 %. Ovšem mezi roky 2011 a 2012 dochází k poklesu celkových aktiv o 12,9 %. Tento pokles je dán snížením oběžných aktiv, především krátkodobého finančního majetku. Zde se nejvíce propadla položka účty v bankách, která měla dokonce v roce 2012 záporný zůstatek. Propadly se také krátkodobé pohledávky o 10,7 %, i když měly v předchozím roce rostoucí trend. V letech 2011 a 2012 také dochází k značnému nárůstu ostatních aktiv, a to o 89,9 %. Ovšem hodnoty časového rozlišení jsou nízké a takřka zanedbatelné, tudíž nemají podstatný vliv na změnu celkových aktiv, která právě v těchto letech nastala.

Graf 1: Vývoj aktiv v letech 2010 - 2012 (tis. Kč)

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

V grafu č. 1, který je uveden výše, je zobrazen vývoj dlouhodobého majetku, oběžných aktiv a časového rozlišení v letech 2010 až 2012.

Tabulka 3: Vertikální analýza aktiv

Položka	2010	2011	2012
AKTIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%
Dlouhodobý majetek	63,5%	69,3%	82,2%
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,0%	0,0%	0,0%
Dlouhodobý hmotný majetek	63,5%	69,3%	82,2%
Dlouhodobý finanční majetek	0,0%	0,0%	0,0%
Oběžná aktiva	36,3%	30,5%	17,3%
Zásoby	3,6%	2,3%	2,7%
Krátkodobé pohledávky	29,8%	26,0%	26,6%
Krátkodobý finanční majetek	2,9%	2,2%	-12,0%
Ostatní aktiva – časové rozlišení	0,2%	0,2%	0,5%

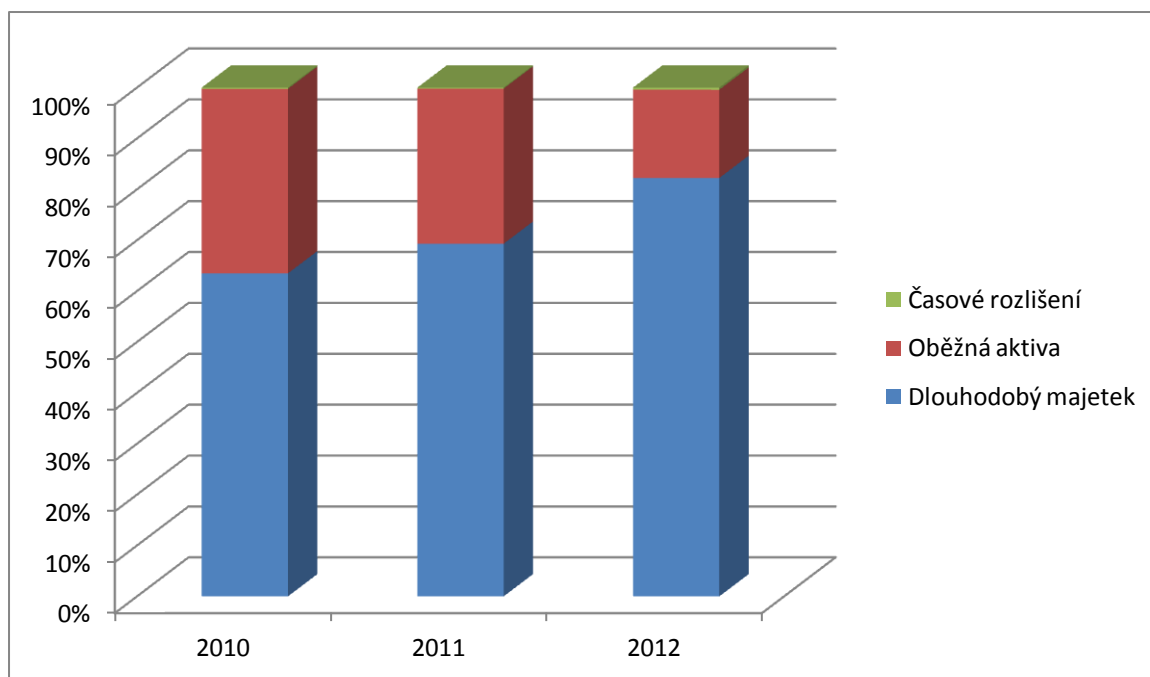
Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Tabulka č. 3 ukazuje vertikální analýzu aktiv sledovaného podniku. Po celou dobu sledovaného období má největší zastoupení v celkových aktivech dlouhodobý majetek, který

tvoří přibližně 60 % celkových aktiv v roce 2010, v roce 2011 přibližně 70 % a v roce 2012 je to dokonce více než 80% celkových aktiv. Dlouhodobý majetek je tvořen pouze dlouhodobým hmotným majetkem, v něm jsou to především stavby a ke konci sledovaného období i samostatné movité věci a soubory movitých věcí. Menší podíl celkových aktiv tvoří oběžná aktiva. Ta mají hodnotu přibližně 30 % celkových aktiv, avšak v posledním roce klesl poměr dokonce na 17% celkových aktiv. Největší zastoupení v oběžných aktivech tvoří krátkodobé pohledávky. Co se týká ostatních aktiv, tak ta mají zanedbatelné zastoupení v celkových aktivech.

Vertikální analýza aktiv a hodnoty z tabulky výše ještě pro větší přehlednost zachycuje graf č. 2, kde je zaznamenán dlouhodobý majetek, oběžná aktiva a časové rozlišení.

Graf 2: Struktura aktiv v letech 2010 - 2012

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Z bilanční rovnice vyplývá, že aktiva se musí rovnat pasivům, a to přesně z našeho sledovaného podniku vyplývá. Tabulka č. 4, která je uvedena níže, ukazuje horizontální analýzu pasiv. Ta by měla zobrazovat stejný vývoj celkových pasiv, jako byl vývoj celkových aktiv. Pasiva jsou v našem sledovaném podniku tvořena převážně vlastním kapitálem a cizími zdroji. Ve všech sledovaných letech převažují cizí zdroje nad vlastním kapitálem. Ostatní pasiva tvoří takřka zanedbatelnou část celkových pasiv.

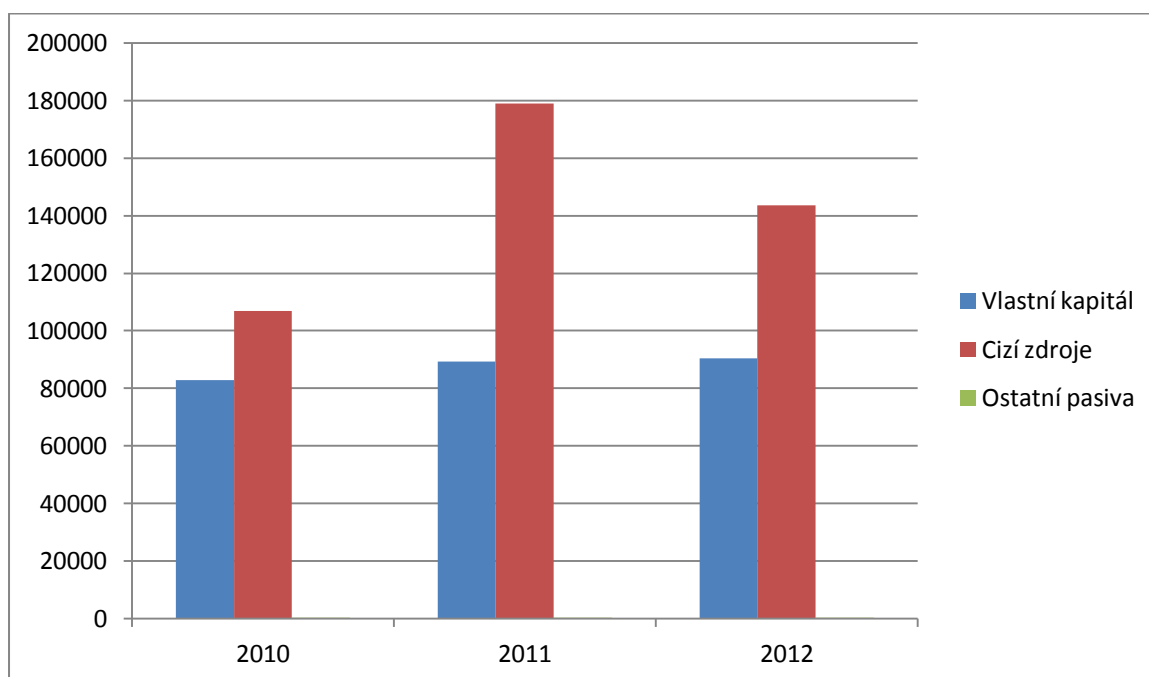
Tabulka 4: Horizontální analýza pasiv

Položka	2011/10 (tis. Kč)	2011/10 (%)	2012/11 (tis. Kč)	2012/11 (%)
PASIVA CELKEM	78 512	141,3	-34 576	87,1
Vlastní kapitál	6 459	107,8	1 096	101,2
Základní kapitál	0	100,0	0	100,0
Kapitálové fondy	0	0,0	0	0,0
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0	100,0	0	100,0
Výsledek hospodaření minulých let	4 237	110,3	6 460	114,2
Výsledek hospodaření běžného účetního období	2 222	152,4	-5 364	17,0
Cizí zdroje	72 058	167,4	-35 554	80,1
Rezervy	0	0,0	0	0,0
Dlouhodobé závazky	-2 825	52,3	17 443	662,9
Krátkodobé závazky	8 724	115,5	-2 014	96,9
Bankovní úvěry a výpomoci	66 159	247,4	-50 983	54,1
Ostatní pasiva	-5	98,7	-118	68,9

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

První pohled na tabulku č. 4 nám ukazuje, že se opravdu celková pasiva vyvíjí úplně stejně jako celková aktiva. To znamená, že bilanční rovnice skutečně funguje. Z toho vyplývá, že celková pasiva mezi roky 2010 a 2011 rostou a mezi roky 2011 a 2012 klesají. Když se podíváme blíže na vlastní kapitál, tak je vidět, že po celou dobu období mírně roste. Základní kapitál, rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku se po celou dobu sledovaného období nemění. Dále nám tabulka říká, že sledovaný podnik vůbec po celou dobu období netvořil kapitálové fondy a rezervy, které jsou v cizích zdrojích. Cizí zdroje mezi roky 2010 a 2011 významně rostly, a to o 67,4 %. Příčinou tohoto vysokého nárůstu cizích zdrojů mezi roky 2010 a 2011 bylo to, že byl sledovanému podniku poskytnut úvěr na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Pokles cizích zdrojů o 19,9 % mezi posledními roky sledovaného období má na svědomí vysoké snížení položky bankovní úvěry a výpomoci. Tento pokles položky činil 45,9%. Ostatní pasiva po celou dobu sledovaného období klesala, ale stejně jako u aktiv, hodnoty ostatních pasiv byly příliš nízké a zanedbatelné, tudíž neměly velký vliv na celkovou změnu pasiv.

Graf 3: Vývoj pasiv v letech 2010 - 2012 (tis. Kč)

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Graf č. 3 ukazuje jednotlivé hodnoty vlastního kapitálu, cizích zdrojů a ostatních aktiv v letech 2010 až 2012. Na první pohled je patrné, že ostatní pasiva na grafu nejsou vidět, protože jejich hodnota je minimální a není významná.

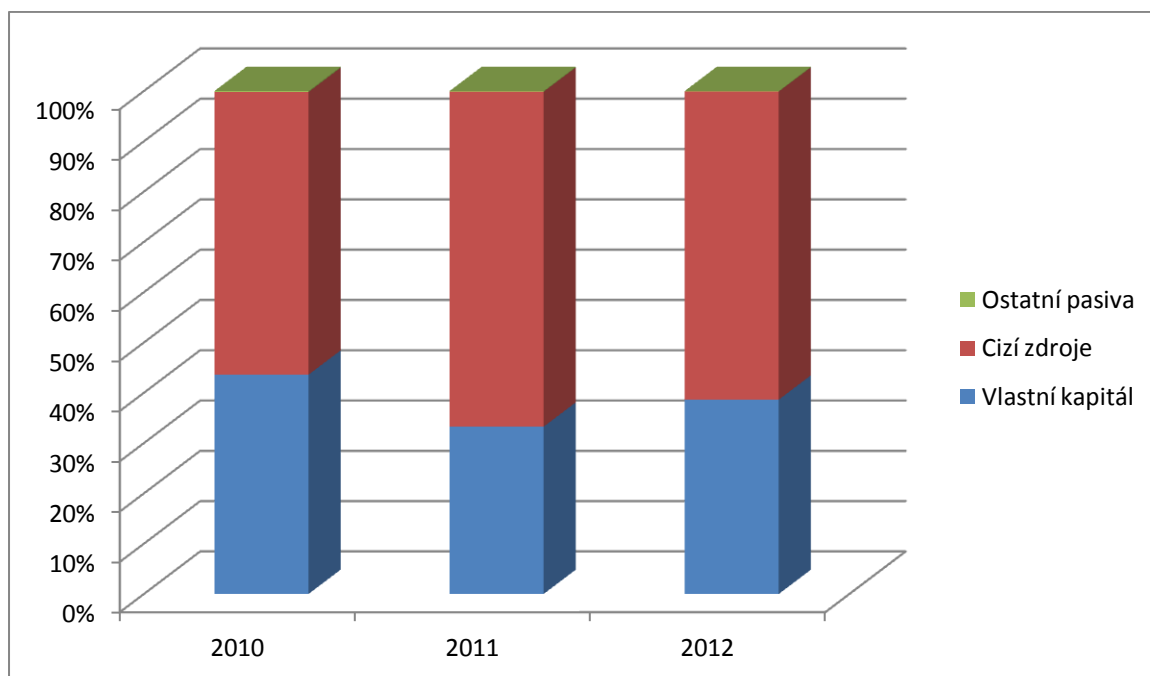
Co se týká vertikální analýzy pasiv, jak udává tabulka č. 5 níže, tak větší zastoupení po celou dobu sledovaného období mají cizí zdroje než vlastní kapitál. Vlastní kapitál se pohybuje v rozmezí od 33,3 % celkových pasiv do 43,6 % celkových pasiv. Nejdříve se podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech snižuje, poté se však podíl zvyšuje. Největší zastoupení ve vlastním kapitálu má položka výsledek hospodaření minulých let, která se pohybuje kolem 20 % celkových pasiv. Poměr cizích zdrojů na celková pasiva se během našeho období mění opačně než poměr vlastního kapitálu na celková pasiva, nejdříve se poměr zvyšuje, a poté se snižuje. Tento poměr se pohybuje od 56,2 % do 66,6% po celou dobu sledovaného období. Největší zastoupení v cizích zdrojích má položka krátkodobé závazky, která se pohybuje okolo 25 %. Pouze v roce 2011 má větší zastoupení položka bankovní úvěry a výpomoci, která v daném roce dosáhla hodnoty 41,3 % celkových pasiv. Co se týká ostatních pasiv, jak už bylo zmíněno výše, tak hodnoty časového rozlišení jsou velmi nízké, tudíž mají takřka nulové zastoupení v celkových pasivech. Nejvyšší hodnota je v roce 2010 a činí pouze 0,2 % celkových pasiv.

Tabulka 5: Vertikální analýza pasiv

Položka	2010	2011	2012
PASIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%
Vlastní kapitál	43,6%	33,3%	38,6%
Základní kapitál	16,4%	11,7%	13,3%
Kapitálové fondy	0,0%	0,0%	0,0%
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	3,3%	2,3%	2,7%
Výsledek hospodaření minulých let	21,7%	16,9%	22,1%
Výsledek hospodaření běžného účetního období	2,2%	2,4%	0,5%
Cizí zdroje	56,2%	66,6%	61,3%
Rezervy	0,0%	0,0%	0,0%
Dlouhodobé závazky	3,1%	1,2%	8,8%
Krátkodobé závazky	29,5%	24,1%	26,9%
Bankovní úvěry a výpomoci	23,6%	41,3%	25,6%
Ostatní pasiva	0,2%	0,1%	0,1%

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Graf 4: Struktura pasiv v letech 2010 - 2012

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Graf č. 4 výše zobrazuje strukturu pasiv ve sledovaném období, především podíl vlastního kapitálu, cizích zdrojů a ostatních pasiv. Z grafu lze také dobře vidět, že ostatní pasiva jsou ve sledovaném podniku nízká a takřka zanedbatelná.

V další části se budeme zabývat horizontální a vertikální analýzou výkazu zisku a ztráty. Tabulka č. 6, která je uvedena níže, zobrazuje horizontální analýzu výkazu zisku a ztráty.

Tabulka 6: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Položka	2011/10 (tis. Kč)	2011/10 (%)	2012/11 (tis. Kč)	2012/11 (%)
Tržby za prodej zboží	7 663	111,2	-5 725	92,5
Náklady vynaložené na prodané zboží	7 824	112,6	-5 059	92,7
Výkony	2 988	101,4	21 606	109,8
Výkonová spotřeba	4 302	102,9	9 557	106,3
Osobní náklady	-5 941	91,4	7 529	112,0
Daně a poplatky	1 516	107,8	2 412	111,5
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	724	106,6	8 804	175,0
Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	1 203	115,4	-740	91,8
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	1 199	121,5	1 226	118,1
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	315	0,1	-14	0,0
Ostatní provozní výnosy	1 614	105,0	5 687	116,9
Ostatní provozní náklady	-10	0,99	52	100,9
Provozní výsledek hospodaření	3 539	155,8	-3 708	62,5
Finanční výsledek hospodaření	-426	116,2	-2 029	166,5
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	2 222	152,4	-5 364	17,0
Mimořádný výsledek hospodaření	0	0,0	0	0,0
Výsledek hospodaření za účetní období	2 222	152,4	-5 364	17,0

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Jak nám ukazuje tabulka výše, výsledek hospodaření za účetní období měl mezi roky 2010 a 2011 rostoucí tendenci a mezi roky 2011 a 2012 měl naopak klesající tendenci. Tato rostoucí tendence měla hodnotu 52,4 %, avšak hned rok později klesla o 83%. Výsledek hospodaření za účetní období klesal především kvůli finančnímu výsledku hospodaření, který

po celou dobu období také klesal. Naopak provozní výsledek hospodaření mezi roky 2010 a 2011 rostl a mezi roky 2011 a 2012 klesl stejně jako finanční výsledek hospodaření. Jak je patrné z tabulky, mimořádný výsledek hospodaření má po celou dobu sledovaného období nulovou hodnotu. Co se týká tržeb za prodané zboží a nákladů vynaložených na prodané zboží, tak obě tyto položky se pohybují přibližně stejně po celou dobu období. Mezi roky 2010 a 2011 obě položky rostly, mezi roky 2011 a 2012 však obě hodnoty klesly přibližně o 7,5 %. Výkony a výkonová spotřeba po celou dobu našeho období měly rostoucí trend, nejvyššího nárůstu dosáhly mezi roky 2011 a 2012, a to o 9,8 % respektive o 6,3 %.

Tabulka 7: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Položka	2010	2011	2012
Tržby za prodej zboží	31,6%	34,6%	29,1%
Náklady vynaložené na prodané zboží	28,5%	31,7%	26,7%
Výkony	100,0%	100,0%	100,0%
Výkonová spotřeba	67,6%	68,6%	66,4%
Osobní náklady	31,7%	28,6%	29,2%
Daně a poplatky	9,0%	9,5%	9,7%
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	5,1%	5,3%	8,5%
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	3,6%	4,1%	3,4%
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	2,6%	3,1%	3,3%
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti	0,0%	0,0%	0,0%
Ostatní provozní výnosy	14,7%	15,3%	16,3%
Ostatní provozní náklady	2,7%	2,7%	2,5%
Provozní výsledek hospodaření	2,9%	4,5%	2,6%
Finanční výsledek hospodaření	-1,2%	-1,4%	-2,1%
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	2,0%	2,9%	0,5%
Mimořádný výsledek hospodaření	0,0%	0,0%	0,0%
Výsledek hospodaření za účetní období	2,0%	2,9%	0,5%

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Při hodnocení podniku pomocí vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty, která je uvedena v tabulce č. 7, se zvolí jako základní veličina výkony. K výkonům jsou poté poměřovány jednotlivé položky výkazu zisku a ztráty. Nejvyšší zastoupení ve výkazu zisku

a ztráty má výkonová spotřeba, která má hodnotu okolo 68 %. Poté mají poměrně vysoké zastoupení také položky tržby za prodané zboží a náklady vynaložené na prodané zboží, jejichž hodnoty se pohybují přibližně okolo 30 %. Za zmínku stojí ještě uvést položky osobní náklady a ostatní provozní výnosy, jejichž hodnoty se pohybují kolem 30 %, respektive 15 %. Co se týká poměru výsledku hospodaření za účetní období a výkonů, tak ten má nejdříve hodnotu 2,0 %, v roce 2011 je jeho hodnota 2,9 % a na konci sledovaného období 0,5 %.

Tabulka 8: Vertikální analýza tržeb

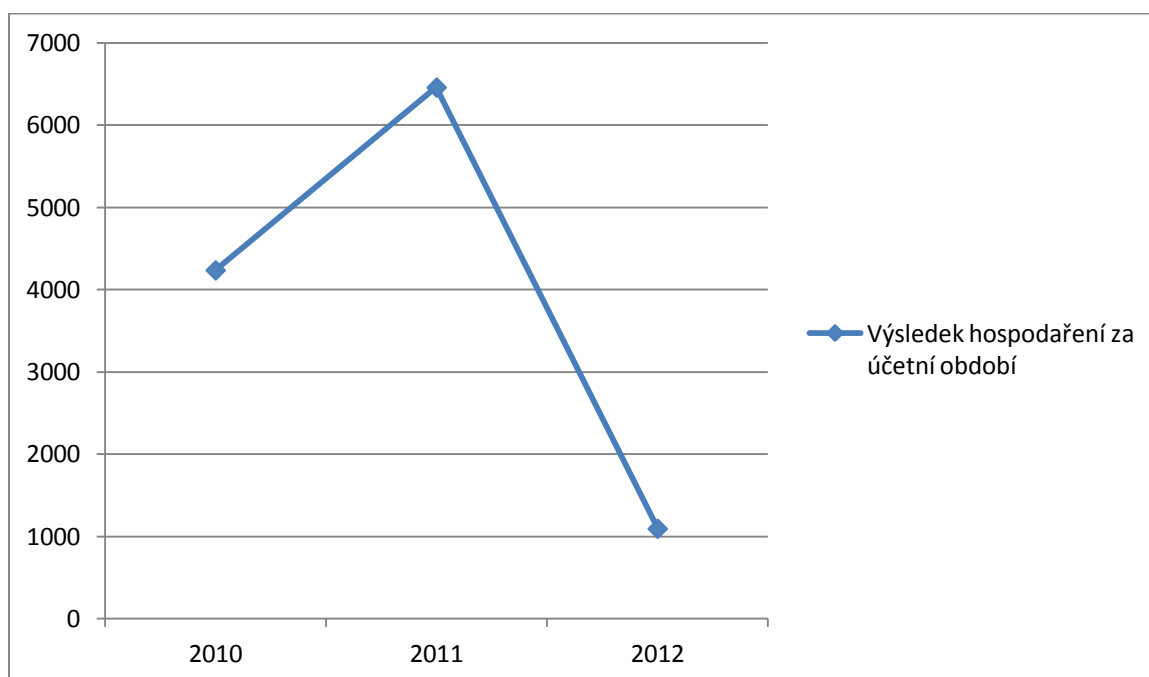
Položka	2010	2011	2012
Tržby celkem	100,0%	100,0%	100,0%
Tržby za prodej zboží	23,4%	25,0%	22,0%
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	74,0%	72,1%	75,4%
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	0,7%	0,7%	0,1%
Tržby z prodeje materiálu	1,9%	2,2%	2,5%

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

Tabulka č. 8, která je zobrazena výše, nám udává, jaké tržby mají největší zastoupení k celkovým tržbám. Na první pohled je patrné, že se hodnoty po celou dobu období příliš nemění. Největší zastoupení mají tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, jejichž hodnota je kolem 74 % celkových tržeb. Druhé největší zastoupení mají tržby za prodej zboží, ty mají hodnotu pohybující se okolo 23 %. Poté následují už méně významné tržby, těmi jsou tržby z prodeje dlouhodobého majetku a tržby z prodeje materiálu. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku mají hodnotu přibližně 0,5 % celkových tržeb a hodnota tržeb z prodeje materiálu je přibližně 2 % celkových tržeb.

V grafu č. 5, který je uveden níže, je zobrazen vývoj výsledku hospodaření za účetní období. Nejvyšší hodnotu měl výsledek hospodaření v roce 2011 a nejnižší v roce 2012. Z toho vyplývá, že byl výsledek hospodaření během sledovaného období nestabilní, nejdříve mezi roky 2010 a 2011 rostl, a poté mezi roky 2011 a 2012 klesl. Pozitivní však je, že po celou dobu sledovaného období měl výsledek hospodaření kladné hodnoty.

Graf 5: Výsledek hospodaření za účetní období v letech 2010 - 2012 (tis. Kč)

Zdroj: Údaje podniku a vlastní zpracování

4. 3. Analýza poměrových ukazatelů

Pro výpočet poměrových ukazatelů byla využita data z rozvahy a výkazu zisku a ztráty sledovaného podniku, který si pro tuto práci nazveme Podnik Alfa, za období 2010 – 2012. Hodnoty, které jsou určeny pro soubor podniků, jsou vypočítány jako průměrné hodnoty 101 podniků. Tyto podniky jsou zároveň využity při mezipodnikovém srovnávání a spadají do stejného odvětví, kterým je silniční nákladní doprava. V této části práce se budeme zabývat poměrovými ukazateli, které později využijeme při srovnávání podniků.

4. 3. 1. Ukazatele rentability

Ukazatele rentability udávají vztah mezi hospodařením podniku a zdroji, které byly do podniku vloženy. Podnik v celém sledovaném období dosahoval kladného výsledku hospodaření.

Tabulka 9: Rentabilita vlastního kapitálu z čistého zisku

Rentabilita vlastního kapitálu (%)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	5,24%	7,49%	1,22%
Soubor podniků	32,60%	0,33%	22,25%

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Rentabilita vlastního kapitálu podle tabulky č. 9 ukazuje míru návratnosti vloženého kapitálu vlastníky společnosti. Rentabilita vlastního kapitálu u Podniku Alfa v roce 2011 dosahuje nejvyšší hodnoty, a zároveň pouze v tomto sledovaném roce dosahuje vyšší hodnoty než soubor podniků. U souboru podniků jsou hodnoty v letech 2010 a 2012 značně vysoké a zřetelně převyšují Podnik Alfa.

Tabulka 10: Rentabilita celkového kapitálu z čistého zisku

Rentabilita celkového kapitálu (%)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	2,37%	2,81%	0,47%
Soubor podniků	3,38%	4,10%	3,61%

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Rentabilita celkového kapitálu u Podniku Alfa je po celou dobu sledovaného období nižší než u souboru podniků, avšak rozdíly už nejsou tak vysoké jako u rentability vlastního kapitálu. Rentabilita celkového kapitálu u Podniku Alfa se v roce 2010 a 2011 pohybuje okolo 2,5 %, pouze v roce 2012 spadla na 0,47%. Důvodem tohoto snížení je zřejmě pokles výsledku hospodaření v roce 2012.

Tabulka 11: Rentabilita tržeb z čistého zisku

Rentabilita tržeb (%)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	1,44%	2,12%	0,34%
Soubor podniků	4,84%	5,50%	1,71%

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Výsledky rentability tržeb jsou podobné jako výsledky rentability celkového kapitálu. Hodnoty Podniku Alfa byly také po celé období nižší než hodnoty souboru podniků. Nejvyšší hodnotu měl Podnik Alfa v roce 2011, a to 2,12 %, naopak nejnižšího výsledku dosáhl v roce 2012, jeho hodnota byla pouze 0,34%. Stejně tak soubor podniků dosáhl nejlepšího výsledku v roce 2011 a nejhoršího v roce 2012.

Tabulka 12: Nákladovost

Nákladovost (%)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	98,56%	97,88%	99,66%
Soubor podniků	95,16%	94,50%	98,29%

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Nákladovost je doplňkovým ukazatelem k rentabilitě tržeb, tudíž jsou výsledky podobné jako právě u rentability tržeb. Nákladovost je však minimalizačním ukazatelem, a tak čím jsou hodnoty nižší, tím jsou pro podnik lepší. Z toho důvodu je opět ve všech letech soubor podniků lepší než sledovaný podnik. Pouze v roce 2012 se hodnoty Podniku Alfa a souboru podniků přibližují, rozdíl činí pouze 1,37 %.

4. 3. 2. Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity se zaměřují na to, zda je společnost schopná uhradit své závazky. Do této kategorie ukazatelů patří běžná likvidita, pohotová likvidita, okamžitá likvidita a obrat pracovního kapitálu.

Tabulka 13: Běžná likvidita

Běžná likvidita	2010	2011	2012
Podnik Alfa	1,25	1,25	0,69
Soubor podniků	1,85	1,81	1,88

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Podle (Synka, 2011) jsou k běžné likviditě doporučené hodnoty v rozmezí od 1,5 do 2,5. Z toho vyplývá, že náš sledovaný podnik ani v jednom roce nedosáhl požadovaného intervalu a že je po celou dobu pod nejnižší hranicí. Naopak soubor podniků se po celou dobu sledovaného období v intervalu nachází, tudíž jsou hodnoty souboru podniků v rámci běžné likvidity přijatelné.

Tabulka 14: Pohotová likvidita

Pohotová likvidita	2010	2011	2012
Podnik Alfa	1,12	1,14	0,59
Soubor podniků	1,74	1,68	1,76

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

(Synek, 2011) opět udává, že doporučené hodnoty pro pohotovou likviditu jsou v intervalu od 1 do 1,5. Z tabulky č. 14 je patrné, že oproti běžné likviditě Podnik Alfa tohoto intervalu dosahuje v roce 2010 a v roce 2011, pouze v roce 2012 je opět pod minimální hranicí rozpětí. Oproti běžné likviditě se však soubor podniků nenachází v intervalu, který doporučuje literatura. Ve všech letech jsou hodnoty pohotové likvidity nad maximální hranicí 1,5.

Tabulka 15: Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita	2010	2011	2012
Podnik Alfa	0,13	0,09	-0,18
Soubor podniků	0,29	0,29	0,27

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

U okamžité likvidity (Synek, 2011) uvádí, že by se hodnoty měly pohybovat pod 1, nejlépe okolo 0,5. Jak hodnoty Podniku Alfa, tak hodnoty souboru podniků se pohybují pod hranicí 1, avšak ani Podnik Alfa ani soubor podniků nemají hodnoty okolo 0,5. Hůře je na tom náš sledovaný podnik, protože jeho hodnoty jsou ještě nižší než u souboru podniků a v roce 2012 dokonce nabývá okamžitá likvidita záporné hodnoty -0,18. To je způsobené zápornou hodnotou krátkodobého finančního majetku v roce 2012.

Tabulka 16: Obrat pracovního kapitálu

Obrat pracovního kapitálu	2010	2011	2012
Podnik Alfa	23,32	20,37	-16,61
Soubor podniků	9,23	-1,98	6,41

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Posledním ukazatelem likvidity je obrat pracovního kapitálu a udává, jak je podnik schopný vytvořit z vlastní činnosti přebytky, kterými následně financuje vlastní potřeby. Z tabulky č. 16 je patrné, že hodnoty tohoto ukazatele jsou ve sledovaném období kolísavé. Podnik Alfa dosahuje v roce 2012 záporné hodnoty -16,61 a soubor podniků má zápornou hodnotu -1,98 v roce 2011. Také lze vidět, že hodnoty Podniku Alfa se pohybují ve větším intervalu než hodnoty souboru podniků.

4. 3. 3. Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity udávají, jak efektivně společnost hospodaří se svými aktivy. Jak je již zmíněno v teoretické části této práce, jestliže společnost vlastní méně aktiv než je účelné, tak přichází o tržby, které by mohla získat a naopak pokud společnost vlastní více aktiv než je účelné, tak jí vznikají zbytečné náklady, a tudíž přichází o část zisku. Do této části poměrové analýzy, která se zabývá ukazateli aktivity, řadíme tyto ukazatele: Doba obratu zásob, rychlost obratu aktiv, doba inkasa pohledávek a doba splatnosti krátkodobých závazků.

Tabulka 17: Doba obratu zásob

Doba obratu zásob (ve dnech)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	7,89	7,67	7,10
Soubor podniků	46,23	42,78	4,87

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Doba obratu zásob udává dobu ve dnech, která uplyne mezi nákupem zásob a prodejem výrobků. Tato doba by měla být co nejkratší, tudíž je sledovaný podnik v letech 2010 a 2011 výrazně lepší než soubor podniků. Pouze v roce 2012 soubor podniků dosahuje kratší doby než Podnik Alfa. Navíc Podnik Alfa má dobu obratu zásob poměrně konstantní a její hodnota se pohybuje nad 7 dny.

Tabulka 18: Rychlost obratu aktiv

Rychlost obratu aktiv	2010	2011	2012
Podnik Alfa	1,64	1,33	1,37
Soubor podniků	2,66	2,77	2,75

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Ukazatel rychlosti obratu aktiv by měl být co nejvyšší, tudíž je oproti době obratu zásob soubor podniků ve všech letech lepší než sledovaný podnik. Hodnota rychlosti obratu aktiv u Podniku Alfa se pohybuje v intervalu od 1,33 do 1,64 a u souboru podniků je to interval od 2,66 do 2,77. Navíc u Podniku Alfa tato hodnota za sledované období klesla o 0,27 a u souboru podniků vzrostla o 0,09.

Tabulka 19: Doba inkasa pohledávek

Doba inkasa pohledávek (ve dnech)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	60,92	74,67	74,28
Soubor podniků	797,28	826,47	69,96

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Doba inkasa pohledávek ukazuje, jak dlouho je majetek podniku vázán ve formě pohledávek, tudíž za jak dlouho jsou v průměru pohledávky splaceny. Opět je zde snaha, aby doba inkasa byla co nejkratší. Z toho vyplývá, že je Podnik Alfa v letech 2010 a 2011 výrazně lepší než soubor podniků, protože jsou hodnoty soubory podniků velmi špatné. Avšak hodnota u souboru podniků klesla v roce 2012 na 69,96, a tak byl v tomto roce lepší soubor podniků než Podnik Alfa.

Tabulka 20: Doba splatnosti krátkodobých závazků

Doba splatnosti kr. závazků (ve dnech)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	61,09	71,39	70,96
Soubor podniků	629,40	784,14	56,40

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Lze říci, že doba splatnosti krátkodobých závazků by měla být delší než doba inkasa pohledávek, aby nedošlo k narušení finanční rovnováhy v podniku. Podnik Alfa má kratší dobu inkasa pohledávek než dobu splatnosti krátkodobých závazků pouze v roce 2010. Avšak hodnoty jsou v každém roce mezi sebou značně vyrovnané, tudíž by neměl v Podniku Alfa nastat žádný problém. Hodnoty doby splatnosti krátkodobých závazků vyšly podobně jako u doby inkasa pohledávek, v letech 2010 a 2011 Podnik Alfa dosahuje výrazně nižších hodnot než soubor podniků, ale v roce 2012 je to naopak a soubor podniků má nižší hodnotu než sledovaný podnik.

4. 3. 4. Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti udávají poměr mezi cizími zdroji a vlastním kapitálem a lze je počítat dvěma způsoby. První způsob je takový, že počítáme poměr, ve kterém dluhy financují aktiva a druhý způsob je, že vycházíme z výsledovky a počítáme krytí nákladů na cizí kapitál. Do této skupiny ukazatelů řadíme zadluženost, úrokové krytí, kvótu vlastního kapitálu a koeficient zadluženosti.

Tabulka 21: Zadluženost

Zadluženost (%)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	54,53%	62,29%	61,43%
Soubor podniků	64,79%	64,90%	64,27%

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Zadluženost u Podniku Alfa je po celou dobu sledovaného období nižší než u souboru podniků, přičemž hodnoty zadluženosti jsou podobné jak u sledovaného podniku, tak u souboru podniků. Hodnoty u Podniku Alfa se pohybují v rozmezí od 54,53 % do 62,29 % a u souboru podniků je to v intervalu od 64,27 % do 64,90 %. Ukazuje to, že jak u Podniku Alfa, tak u souboru podniků převládá cizí kapitál nad vlastním kapitálem v celkových pasivech.

Tabulka 22: Úrokové krytí

Úrokové krytí	2010	2011	2012
Podnik Alfa	3,23	3,96	1,27
Soubor podniků	189,78	103,72	80,54

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Podle (Synka, 2011) představuje úrokové krytí schopnost podniku splácet své dluhy z hospodářského výsledku a doporučenou hodnotou je hodnota okolo 6. Podle tabulky č. 22 je zřejmé, že ani Podnik Alfa ani soubor podniků se okolo této hodnoty nepohybují. Sledovaný podnik se nachází pod touto hodnotou a soubor podniků se nachází značně výše, než je hodnota 6. Příčinou jsou především nízké nákladové úroky tohoto odvětví podniků.

Tabulka 23: Kvóta vlastního kapitálu

Kvóta vlastního kapitálu (%)	2010	2011	2012
Podnik Alfa	45,19%	37,55%	38,43%
Soubor podniků	34,01%	33,39%	33,89%

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Kvóta vlastního kapitálu udává, jaká část vlastního kapitálu připadá na celkový kapitál. Čím je ukazatel vyšší, tím vyšší má podnik stupeň finanční samostatnosti. Z tabulky č. 23 lze vyčíst, že vyšší stupeň finanční samostatnosti má Podnik Alfa než soubor podniků. Hodnoty kvóty vlastního kapitálu se u sledovaného podniku pohybují v rozmezí od 37,55 % do 45,19 % a u souboru podniků jsou v rozmezí od 33,39 % do 34,01 %.

Tabulka 24: Koeficient zadluženosti

Koeficient zadluženosti	2010	2011	2012
Podnik Alfa	1,21	1,66	1,60
Soubor podniků	13,46	12,66	-7,26

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Koeficient zadluženosti poměruje cizí zdroje k vlastnímu kapitálu a má stejnou vypovídací schopnost jako celková zadluženost. Oba ukazatele rostou podle toho, jak roste podíl cizích zdrojů v podniku. V roce 2010 a 2011 má větší podíl cizích zdrojů soubor podniků, pouze v roce 2012 je to naopak, kdy je hodnota koeficientu zadluženosti u souboru podniků záporná -7,26.

4. 4. Charakteristika souboru podniků

Pro výpočet oborových hodnot k poměrové analýze jsme použili podniky, se kterými budeme nyní pracovat v mezipodnikovém srovnání. Ty byly vybrány ze souboru podniků, které nám poskytl již zmiňovaný internetový server www.albertina.cz. Jde o 101 podniků, u kterých převládá hlavní činnost podnikání silniční nákladní doprava. Dalším důležitým kritériem pro výběr podniků do tohoto souboru byl počet pracovníků, který je v rozmezí od 100 pracovníků do 1000 pracovníků. Posledním kritériem byla právní forma podnikání, kde jsme ze souboru vyřadili všechny živnosti.

Tabulka 25: Rozdělení podniků dle právní formy podnikání

Právní forma podnikání	Počet podniků
Akciová společnost	30
Společnost s ručením omezeným	71

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Z tabulky č. 25 je patrné, že v souboru podniků jsou pouze akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným. Přebírají společnosti, které mají právní formu podnikání společnost s ručením omezeným a v našem souboru jich je 71, akciových společností je 30.

Tabulka 26: Rozdělení podniků dle počtu pracovníků

Počet pracovníků – interval	Počet podniků
100 až 200	65
200 až 250	7
250 až 500	22
500 až 1000	7

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Nejvíce podniků se nachází v intervalu od 100 do 200 pracovníků, jejichž počet je 65. Malý počet podniků se nachází v intervalu od 200 do 250 pracovníků a stejný počet společností je také v intervalu od 500 do 1000 pracovníků. Podniků v intervalu od 250 do 500 pracovníků je 22 a patří tam také náš sledovaný podnik.

4. 5. Stanovení vah pro mezipodnikové srovnání

Stanovené váhy pro mezipodnikové srovnání budou použity na ukazatele rentability aktiv, rychlosti obrátu aktiv, zadluženosti a běžné likvidity. Výsledné váhy budou stanovené

subjektivně, přičemž jako nejdůležitější ukazatel jsem určil rentabilitu aktiv, neboť se jedná o vrcholový ukazatel využívaný při rozkladu na dílčí ukazatele. Na druhém místě je ukazatel běžná likvidita, protože právě likvidita je pro podnik důležitá. Důvodem důležitosti je fakt, že podnik potřebuje hradit své splatné závazky. Třetí místo jsem přiřadil ukazateli zadluženost, protože poměr mezi vlastními a cizími zdroji je pro podnik také důležitý, především kvůli tomu, aby podnik neměl příliš cizích zdrojů a zbytečně se nezadlužoval. Z toho vyplývá, že nejméně důležitým ukazatelem je rychlost obrátu aktiv, a tudíž tomuto ukazateli přiřadíme nejmenší váhu. Stanovení vah jsem určil pomocí Saatyho matice, která je uvedena v tabulce č. 27.

Tabulka 27: Stanovení vah pomocí Saatyho matice

Ukazatel	ROA	Běžná likvidita	Zadlužen.	Rychlost obrátu A	Geometr. průměr	Váha ukazatele
ROA	1	3	5	7	3,20	0,56
Běžná lik.	0,33	1	3	5	1,49	0,26
Zadlužen.	0,20	0,33	1	3	0,67	0,12
Rychl. o. a.	0,14	0,20	0,33	1	0,31	0,06

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Výsledné váhy jsou:

- Rentabilita celkových aktiv – **56 %**
- Běžná likvidita – **26 %**
- Zadluženost – **12%**
- Rychlost obrátu aktiv – **6 %**

4. 6. Mezipodnikové srovnání

V této fázi práce jsem provedl mezipodnikové srovnání 101 podniků za pomoci 16-ti ukazatelů bez stanovených vah za roky 2010, 2011 a 2012. Poté jsem provedl srovnání pomocí 4 ukazatelů bez stanovených vah, následně i se stanovenými váhami a na závěr i s využitím jednotkových koeficientů.

Tabulka 28: Mezipodnikové srovnání pomocí 16 ukazatelů 2012 - pořadí

2012	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
RKL Opava, s.r.o.	3	4	3	97	1	1
Petrotrans, s.r.o.	2	14	4	89	2	2
Lados, a.s.	11	88	1	99	3	4
Mosolf Automobillogistik, s.r.o.	23	33	2	91	4	3
Bakker Trans., s.r.o.	10	46	7	101	5	6
Psota transport, s.r.o.	1	44	8	90	6	5
Mega Trucking Bohemia, s.r.o.	33	19	5	31	7	15
DST, s.r.o.	7	91	6	96	8	8
Klacska, s.r.o.	4	77	9	98	9	12
ČSAD Frýdek - Místek, a.s.	13	100	10	100	10	11
Zitek, s.r.o.	26	7	16	29	11	7
BLM Trucking, s.r.o.	39	8	29	2	12	40
Jipocar Transport, s.r.o.	9	67	12	86	13	13
Transpan, s.r.o.	47	78	11	94	14	21
Rodos v+J Teodoridis, s.r.o.	8	18	13	69	15	10
Noprosu, s.r.o.	15	6	17	59	16	9
Continental Cargo Carriers Trucking, s.r.o.	92	96	41	7	17	14
Cargo-Hortim, s.r.o.	12	41	19	75	18	18
Bc Logistics, s.r.o.	18	64	15	84	19	19
Anexia, s.r.o.	20	37	28	82	20	24
Podnik Alfa	98	90	90	61	90	93

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

V tabulce č. 28, která je výše, můžeme vidět konečné pořadí podniků podle jednotlivých metod. Pro znázornění je do tabulky vybráno pouze 20 nejlepších podniků podle metody normované proměnné. V ostatních sloupcích je pak uvedené pořadí podniků podle ostatních metod. Dále můžeme v tabulce vidět, že největší rozdíly ve výsledcích jsou mezi metodou zjednodušenou bodovací a metodou normované proměnné, protože v metodě

zjednodušené bodovací byla jedna velice extrémní hodnota, která celou metodu ovlivnila. Také lze vidět, že ostatní výsledky metod se podobají metodě normované proměnné. Při použití 16 ukazatelů se výsledky liší od mezipodnikového srovnání, kde jsou použity pouze 4 ukazatele. Důvodem je, že podniky, které dosahují v jednom ukazateli extrémních hodnot, nejsou tolik upřednostňovány před podniky, které dosahují průměrných hodnot. Podle metody normované proměnné a fiktivního podniku je na prvním místě podnik RKL Opava, s.r.o., podle metody pořadí je na prvním místě podnik Psota transport, s.r.o., podle metody podílu podnik Josef Vávra, s.r.o., který není uveden v tabulce, podle bodovací metody Lados, a.s. a podle zjednodušené bodovací metody je to podnik Quehenberger Transport & Logistics CZE, s.r.o., který se rovněž v tabulce nenachází. Náš sledovaný Podnik Alfa se podle všech metod nachází hluboko v dolní polovině výsledného pořadí. Nejlépe dopadl u zjednodušené bodovací metody, kde obsadil 61. místo a nejhůře dopadl u metody pořadí, kde skončil na 98. místě. V ostatních metodách se pohybuje okolo 90. místa, což naznačuje, že si podle 16 ukazatelů, které byly zahrnuty v mezipodnikovém srovnání, nevedl vůbec dobře. Naopak nejhorším podnikem podle metody pořadí se stal podnik D.R.J. Tiskárna Resl, s.r.o., podle metody podílu LOG-IN CZ, s.r.o., dle bodovací metody Willi Betz Logistik, s.r.o., podle zjednodušené bodovací metody podnik Bakker Trans., s.r.o. a podle metod normované proměnné a fiktivního podniku je to také podnik Willi Betz Logistik, s.r.o.

Další tabulka č. 29 zobrazuje mezipodnikové srovnání za rok 2012 podle 4 ukazatelů, kterými jsou rentabilita aktiv, rychlost obrátu aktiv, běžná likvidita a zadluženost.

Stejně jako v předchozí tabulce, tak i v tabulce č. 29 je vybráno pro ukázkou 20 nejlepších podniků podle metody normované proměnné a náš sledovaný Podnik Alfa. Z tabulky je také patrné, že se pořadí mírně změnilo od pořadí, kde bylo do metody zahrnuto 16 ukazatelů v mezipodnikovém srovnání. Na prvním místě podle 4 vybraných ukazatelů je společnost BLM Trucking, s.r.o., která vystřídala podnik RKL Opava, s.r.o., jež byla nejlepší podle 16 ukazatelů. Dále lze také vidět, že se výsledné pořadí jednotlivých metod podle tohoto mezipodnikového srovnání shoduje více než podle metod za pomoci 16 ukazatelů. Ilustrací může být právě vítězný podnik, který obsadil 1. místo hned podle 4 metod. Náš vybraný podnik obsadil přibližně stejná umístění jako u mezipodnikového srovnání podle 16 ukazatelů, a to okolo 90. místa.

Tabulka 29: Mezipodnikové srovnání pomocí 4 ukazatelů 2012 - pořadí

2012	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
BLM Trucking, s.r.o.	44	1	5	1	1	1
Mega Trucking Bohemia, s.r.o.	14	11	1	3	2	4
Psota transport, s.r.o.	1	3	7	8	3	2
Mosolf Automobillogistik, s.r.o.	12	12	2	5	4	10
Petrotrans, s.r.o.	9	2	9	10	5	3
Nosreti, a.s.	7	16	4	6	6	8
Lados, a.s.	17	8	3	2	7	16
DST, s.r.o.	2	13	6	7	8	7
Milktrans, a.s.	10	21	8	11	9	13
Rodos v+J Teodoridis, s.r.o.	4	5	12	13	10	5
Kafka Transport, a.s.	5	23	10	12	11	14
Duvenbeck Logistik, s.r.o.	3	15	11	15	12	9
Noprosu, s.r.o.	8	6	15	16	13	6
GKB Servis, s.r.o.	6	25	14	18	14	11
J & J Kubánek, s.r.o.	11	17	17	19	15	12
ČSAD Frýdek - Místek, a.s.	18	9	13	9	16	35
Bakker Trans., s.r.o.	20	10	16	4	17	39
ČSAD Jihotrans, a.s.	13	26	19	20	18	17
Litra, s.r.o.	31	36	18	22	19	24
Cargo-Hortim, s.r.o.	15	14	25	24	20	15
Podnik Alfa	95	91	92	98	93	95

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Tabulka 30: Mezipodnikové srovnání pomocí 4 ukazatelů se stanovenými váhami 2012 - pořadí

2012	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
BLM Trucking, s.r.o.	36	1	1	1	1	1
Petrotrans, s.r.o.	2	2	3	2	2	2
Mega Trucking Bohemia, s.r.o.	19	16	2	3	3	8
Psota transport, s.r.o.	1	4	7	5	4	3
Mosolf Automobillogistik, s.r.o.	7	13	4	6	5	9
Lados, a.s.	15	15	5	4	6	10
Nosreti, a.s.	22	26	6	7	7	13
Rodos v+J Teodoridis, s.r.o.	3	6	9	8	8	5
Noprosu, s.r.o.	4	5	10	10	9	4
Zitek, s.r.o.	27	3	23	12	10	6
DST, s.r.o.	6	23	8	9	11	14
RKL Opava, s.r.o.	14	7	16	13	12	7
ČSAD Frýdek - Místek, a.s.	8	17	12	11	13	23
Milktrans, a.s.	28	36	11	15	14	25
Duvenbeck Logistik, s.r.o.	5	11	17	17	15	12
Šmídl, s.r.o.	12	25	13	16	16	16
Jipocar Transport, s.r.o.	9	18	15	19	17	17
Cargo-Hortim, s.r.o.	10	8	27	21	18	11
Litra, s.r.o.	33	39	14	20	19	28
Lannutti Czech, s.r.o.	11	14	24	22	20	15
Závod Alfa	90	89	90	93	91	93

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Tabulka 31: Mezipodnikové srovnání pomocí 4 ukazatelů s využitím jednotkových koeficientů 2012 - pořadí

2012	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
BLM Trucking, s.r.o.	44	1	5	1	1	1
Mega Trucking Bohemia, s.r.o.	14	8	1	2	2	4
Psota transport, s.r.o.	1	3	7	4	3	2
Mosolf Automobillogistik, s.r.o.	12	11	2	3	4	10
Petrotrans, s.r.o.	9	2	9	7	5	3
Nosreti, a.s.	7	17	4	6	6	8
Lados, a.s.	17	16	3	5	7	16
DST, s.r.o.	2	15	6	8	8	7
Milktrans, a.s.	10	24	8	9	9	13
Rodos v+J Teodoridis, s.r.o.	4	5	12	11	10	5
Kafka Transport, a.s.	5	21	10	10	11	14
Duvenbeck Logistik, s.r.o.	3	10	11	12	12	9
Noprosu, s.r.o.	8	6	15	13	13	6
GKB Servis, s.r.o.	6	19	14	14	14	11
J & J Kubánek, s.r.o.	11	12	17	16	15	12
ČSAD Frýdek - Místek, a.s.	18	22	13	15	16	35
Bakker Trans., s.r.o.	20	33	16	17	17	39
ČSAD Jihotrans, a.s.	13	23	19	18	18	17
Litra, s.r.o.	31	35	18	19	19	24
Cargo-Hortim, s.r.o.	15	9	25	22	20	15
Závod Alfa	95	91	92	93	93	95

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

V tabulce č. 30, která je výše, pracujeme se stanovenými váhami, to znamená, že nemají všechny 4 ukazatele stejnou váhu. Nejlepší se stala opět společnost BLM Trucking, s.r.o., kdy tato společnost obsadila ve všech metodách 1. místo až na metodu pořadí, kde skončila až na 36. místě, a to i přestože se v tomto mezipodnikovém srovnání kladl důraz na ukazatel rentabilita aktiv, protože tomuto ukazateli byla přiřazena nejvyšší váha. Jinak se

výsledné pořadí mírně promíchalo oproti pořadí, kde měly všechny ukazatele stejnou váhu, neboť se nahoru dostaly závody, které dosahovaly nadprůměrných hodnot u rentability aktiv. Také lze z tabulky vyčíst, že nejlépe si náš sledovaný podnik vedl podle metody podílu, kde obsadil 89. místo a stále se pohybuje okolo hranice 90. místa, což naznačuje, že jeho výsledky jsou velice podprůměrné. Naopak nejhorší umístění zaznamenal Podnik Alfa podle metod zjednodušené bodovací a fiktivního objektu, kde shodně obsadil až 93. místo.

Tabulka č. 31 ukazuje mezipodnikové srovnání s využitím jednotkových koeficientů. Z tabulky lze vidět, že se výsledné pořadí podniků oproti mezipodnikovému srovnání pomocí 4 ukazatelů se stejnými váhami nezměnilo v metodách pořadí a bodovací. U metod normované proměnné a fiktivního objektu se jednotkové koeficienty nevyužívají, tudíž jsou výsledky stejné jako u mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů se stejnými váhami. Jediná změna nastala u metod podílu a zjednodušené bodovací, kde se výsledné pořadí podniků mírně změnilo. První místo obhájila společnost BLM Trucking, s.r.o., neboť vyhrála ve všech metodách kromě metody pořadí, kde obsadila 44. místo a metody bodovací, kde obsadila 5. místo. Podnik Alfa se pohybuje pod hranicí 90. místa a nejhoršího výsledku dosahuje u metod pořadí a fiktivního objektu, kde obsadil nelichotivé 95. místo. Naopak u metody podílu získal podnik nejlepší umístění, kde obsadil 91. místo, avšak lze říci, že jde stále o velice podprůměrné umístění.

Tabulka č. 32 ukazuje výsledné pořadí sledovaného Podniku Alfa v jednotlivých letech a podle jednotlivých metod mezipodnikového srovnání. První pohled na tabulku nám udává, že si náš podnik ve všech měřeních vedl nejlépe v roce 2010. V roce 2011 si sledovaný podnik ve výsledném pořadí mírně pohoršil oproti roku 2010 a nejhorších výsledků dosahoval v roce 2012, kdy oproti předcházejícím rokům rapidně klesl ve výsledném pořadí podniků. Úplně nejlepších výsledků dosahoval v roce 2010 u mezipodnikového srovnání pomocí 16 ukazatelů a u mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů se stanovenými váhami. Naproti tomu nejhorších výsledků sledovaný podnik dosahoval v roce 2012 u mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů se stejnými váhami.

Nejlepší umístění Podniku Alfa bylo v roce 2010 u mezipodnikového srovnání pomocí 16 ukazatelů, kde podniku připadlo 46. místo u metody pořadí. Nejhorším umístěním bylo 98. místo, které naši společnost vyšlo v roce 2012 u metody pořadí v mezipodnikovém srovnání pomocí 16 ukazatelů a v roce 2012 u metody zjednodušené bodovací v mezipodnikovém srovnání pomocí 4 ukazatelů se stejnými váhami.

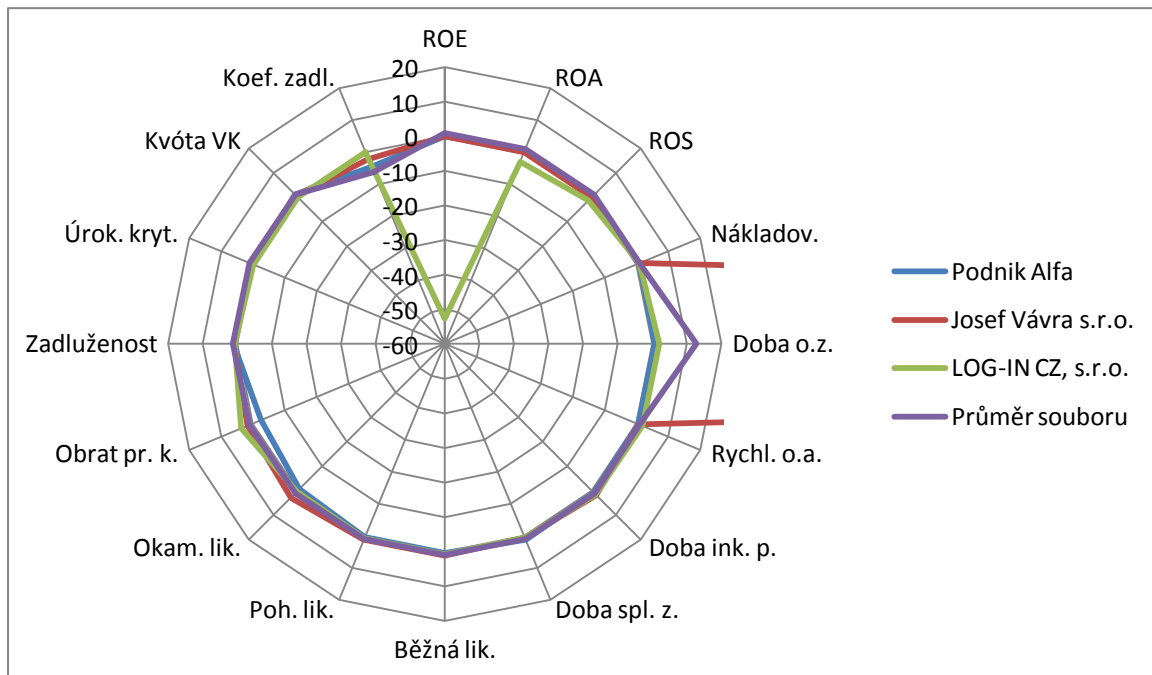
Tabulka 32: Pořadí sledovaného podniku dle jednotlivých metod v letech 2010 - 2012

Podnik Alfa (2010, 2011, 2012)	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
16 ukazatelů						
Podnik Alfa (2010)	46	66	58	72	58	62
Podnik Alfa (2011)	59	82	66	58	70	78
Podnik Alfa (2012)	98	90	90	61	90	93
4 ukazatele						
Podnik Alfa (2010)	63	65	64	71	64	75
Podnik Alfa (2011)	75	77	73	76	80	87
Podnik Alfa (2012)	95	91	92	98	93	95
4 ukazatele + váhy						
Podnik Alfa (2010)	55	60	62	64	59	64
Podnik Alfa (2011)	64	63	65	70	66	74
Podnik Alfa (2012)	90	89	90	93	91	93
4 ukazatele + jednotkové koeficienty						
Podnik Alfa (2010)	63	63	64	65	64	75
Podnik Alfa (2011)	75	76	73	74	80	87
Podnik Alfa (2012)	95	91	92	93	93	95

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

4. 7. Spider analýza

Graf 6: Spider graf za použití metody podílu

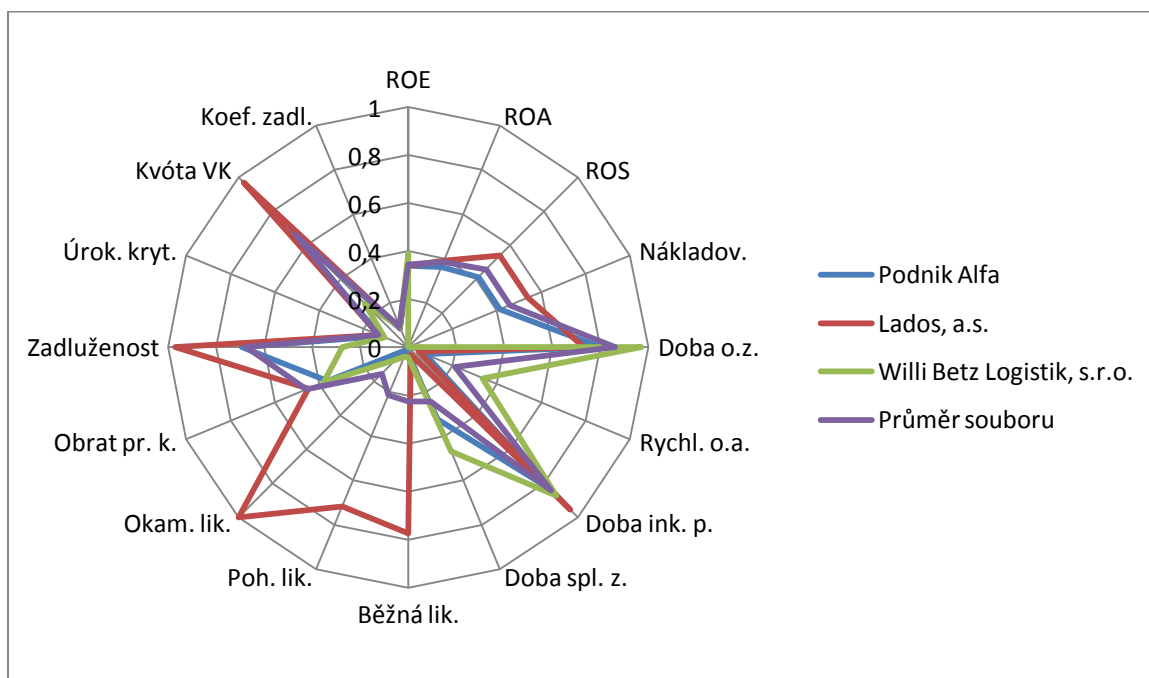
Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Na grafu č. 6 lze vidět Spider graf za použití metody podílu. Jsou na něm zobrazeny 3 podniky. Prvním podnikem je náš sledovaný podnik, druhým je nejlepší podnik podle této metody a třetím je nejhorší podnik metody podílu. Čtvrtá položka, která je v grafu zahrnutá, je průměr souboru podniků. Ukazatele, které jsou zahrnuté ve spider analýze, jsou popsány výše.

Nejlepším podnikem podle této metody je podnik Josef Vávra s.r.o., který je v grafu znázorněn červenou čarou. Z grafu je patrné, že se ve všech ukazatelích drží přibližně průměru souboru podniků, lehce má na vrh u ukazatele okamžitá likvidita a u ukazatele koeficient zadluženosti. Avšak nejlepší hodnocení tomuto podniku zajistil ukazatel doba obratu zásob, kde výrazně předčil průměr souboru. Nejhorším závodem je LOG-IN CZ, s.r.o. (označen zelenou barvou), a to především kvůli ukazateli ROE, kde se nachází výrazně pod průměrem souboru podniků. Také u doby obratu zásob ztrácí na průměr souboru, avšak tato ztráta není tak významná jako u již zmíněného ukazatele ROE.

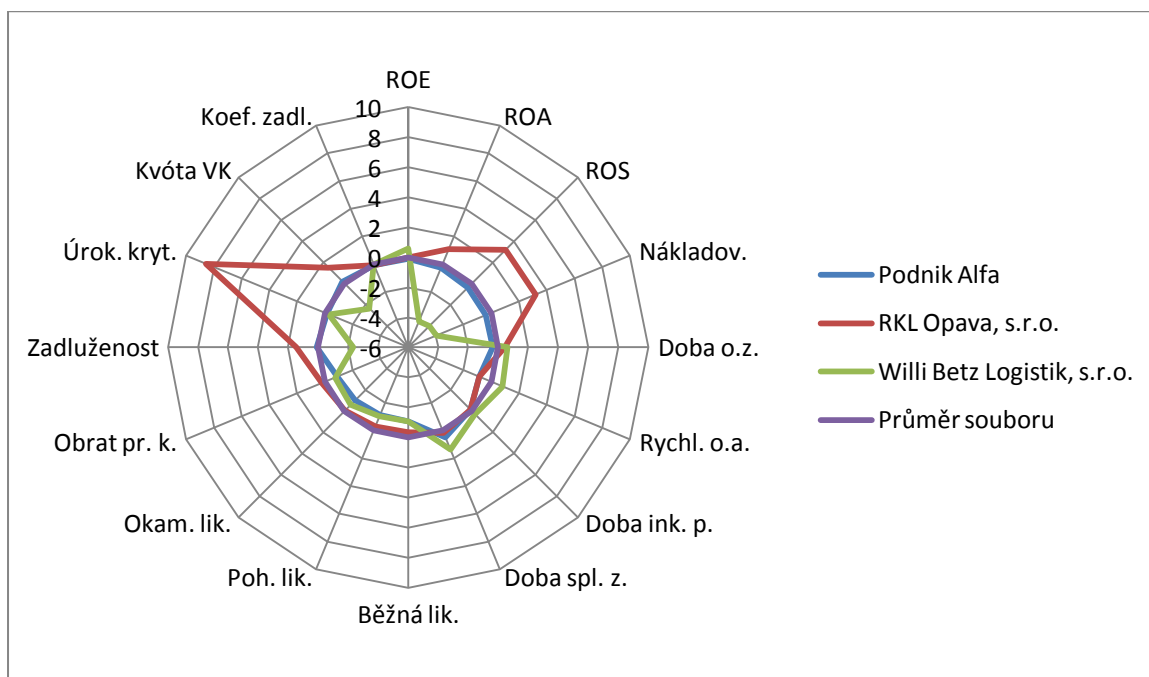
Náš sledovaný Podnik Alfa, který je označený modrou barvou, se ve všech ukazatelích drží průměru souboru. Pouze u ukazatele obrat pracovního kapitálu, a především u ukazatele doba obratu zásob se nachází pod průměrem souboru podniků.

Graf 7: Spider graf za použití bodové metody

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Graf 8: Spider graf za použití metody normované proměnné

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Na grafu č. 7 je patrné, že podle bodové metody je nejlepší podnik jiný než podle metody podílu. Jedná se o závod Lados, a.s., který je označen červenou barvou. Vysoce

nadprůměrných výsledků dosahoval především v těchto ukazatelích: doba obratu zásob, doba inkasa pohledávek, běžná likvidita, pohotová likvidita, okamžitá likvidita, zadluženost a kvóta vlastního kapitálu. Nejhorším podnikem je Willi Betz Logistik, s.r.o., který má zelenou barvu a který dosahuje dobrých výsledků pouze u doby obratu zásob a doby inkasa pohledávek. Ukazatele ROE, rychlost obratu aktiv a dobu splatnosti závazků má tento podnik také mírně nadprůměrné, avšak v ostatních případech je tento podnik podprůměrný. Náš sledovaný podnik takřka kopíruje průměr souboru závodů, mírně horší je u ukazatelů ROS, nákladovost a obrat pracovního kapitálu, naopak mírně na vrh má u doby splatnosti závazků.

Graf č. 8 ukazuje Spider analýzu za použití metody normované proměnné. Zde se opět změnil nejlepší podnik podle této metody, kterým je RKL Opava, s.r.o. a který je opět označen barvou červenou. Oproti průměru souboru je lepší především v ukazatelích ROS, nákladovosti a úrokovém krytí. Nejhorším podnikem podle této metody je stejně jako u metody bodové Willi Betz Logistik, s.r.o., který je opět označen zelenou barvou. Nejhorších výsledků dosahuje u ukazatelů ROA, ROS a nákladovost. Závod Alfa opět takřka kopíruje průměr souboru podniků, avšak mírně ztrácí u ukazatelů likvidity.

4. 8. Spearmanův koeficient pořadové korelace

V této kapitole se budeme zabývat otázkou, jestli se pořadí, které bylo zjištěné podle jednotlivých metod, shoduje. Na to použijeme Spearmanův koeficient pořadové korelace, který by nám měl shodu ukázat. Pro všechny tyto korelace jsou vybrána pořadí z roku 2012 a jsou rozděleny do skupin podle počtu ukazatelů a jednotlivých metod. Tento korelační koeficient patří do neparametrických metod, tudíž je založen na pořadí jednotlivých jedinců uspořádaných podle velikosti a vzhledem ke dvěma sledovaným veličinám. Každé společnosti se přidělí pořadí podle první veličiny a pořadí podle druhé veličiny, poté se sleduje, jak se pořadí podniků mění. Jestliže podnik podle jedné veličiny stoupá v žebříčku nahoru, tak sledujeme, co se děje podle druhé veličiny. Koeficient nabývá hodnoty, které se nacházejí v intervalu od -1 do +1. Pokud má Spearmanův koeficient nulovou hodnotu, tak to znamená, že jsou veličiny navzájem nezávislé. Jestliže je hodnota koeficientu větší než nula, tak s rostoucím pořadím jedné veličiny roste i pořadí podle druhé veličiny, nebo obě pořadí klesají. U nás to znamená, že pokud bude podnik podle jednoho ukazatele v žebříčku výše, bude to stejné i u druhého ukazatele a pořadí podniků bude skoro stejné. Jestliže však bude hodnota Spearmanova koeficientu menší než nula, tak s rostoucími hodnotami jedné veličiny budou klesat hodnoty druhé veličiny a naopak.

Tabulka 33: Hodnocení shody metod podle 16 ukazatelů

Metoda	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
Pořadí	1	0,31	0,87	-0,67	0,87	0,89
Podílu	0,31	1	0,23	0,19	0,31	0,33
Bodovací	0,87	0,23	1	-0,72	0,98	0,94
Zjednodušená bodovací	-0,67	0,19	-0,72	1	-0,65	-0,62
Normované proměnné	0,87	0,31	0,98	-0,65	1	0,96
Fiktivního podniku	0,89	0,33	0,94	-0,62	0,96	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Jestliže budeme srovnávat hodnoty korelačního koeficientu u varianty mezipodnikového srovnání pomocí 16 ukazatelů, tak vidíme, že nejvyšší hodnoty korelačního koeficientu dosáhlo porovnání mezi metodou bodovací a normovanou proměnnou, kde jeho hodnota činila 0,98, což znamená velmi vysoký stupeň korelační závislosti. Některé hodnoty dosahují vysokého stupně korelační závislosti, ty hodnoty, které se pohybují okolo 0,3, naznačují nízký stupeň korelační závislosti, ale v tabulce č. 33 jsou také záporné hodnoty, které ukazují neshodu mezi metodami. Nejnižší hodnota Spearmanova koeficientu pořadové korelace je vidět mezi metodou bodovací a metodou zjednodušenou bodovací, kdy její hodnota činila -0,72, což značí střední stupeň neshody. Právě metoda zjednodušená bodovací ukazuje, že se neshoduje hned se 4 metodami, pouze s metodou podílu ukazuje mírný stupeň korelační závislosti. Jak už bylo zmíněno v kapitole Mezipodnikové srovnání, tak důvodem této neshody je, že zjednodušená bodovací metoda obsahovala extrémní hodnotu, která celou metodu ovlivnila.

Tabulka č. 34 ukazuje korelační závislost v mezipodnikovém srovnání, kde jsme použili 4 ukazatele. Nejvyšší závislost vyšla mezi metodou bodovací a metodou normované proměnné, kdy hodnota korelační závislosti vyšla 0,99, což ukazuje velmi vysoký stupeň závislosti. Všechny hodnoty v tomto srovnání vyšly v intervalu od 0,84 do 0,99, a to ukazuje, že všechny tyto výsledky dávají vysoký stupeň korelační závislosti. Nejnižší hodnota 0,84 je mezi metodami podílu a bodovací, a právě metoda podílu vykazuje nejmenší závislost mezi dalšími metodami, i tak zde existuje vysoký stupeň závislosti.

Tabulka 34: Hodnocení shody metod podle 4 ukazatelů

Metoda	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
Pořadí	1	0,89	0,93	0,90	0,94	0,88
Podílu	0,89	1	0,84	0,86	0,88	0,88
Bodovací	0,93	0,84	1	0,98	0,99	0,90
Zjednodušená bodovací	0,90	0,86	0,98	1	0,98	0,91
Normované proměnné	0,94	0,88	0,99	0,98	1	0,93
Fiktivního podniku	0,88	0,88	0,90	0,91	0,93	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Tabulka 35: Hodnocení shody metod podle 4 ukazatelů se stanovenými váhami

Metoda	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
Pořadí	1	0,96	0,90	0,93	0,94	0,96
Podílu	0,96	1	0,84	0,90	0,91	0,96
Bodovací	0,90	0,84	1	0,99	0,99	0,95
Zjednodušená bodovací	0,93	0,90	0,99	1	0,99	0,98
Normované proměnné	0,94	0,91	0,99	0,99	1	0,98
Fiktivního podniku	0,96	0,96	0,95	0,98	0,98	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Jestliže srovnáme hodnoty korelačního koeficientu u varianty mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů se stanovenými váhami, tak vidíme, že nejvyšší hodnoty korelačního koeficientu dosáhlo porovnání mezi metodou bodovací a metodou normované proměnné, mezi metodou bodovací a zjednodušenou bodovací a mezi metodou zjednodušenou bodovací a normovanou proměnnou, kde jejich hodnota závislosti činila shodně 0,99, což znamená velmi vysoký stupeň korelační závislosti. Nejmenší závislost je mezi metodou podílu a bodovací, kdy hodnota koeficientu závislosti činila 0,84, což je i tak vysoký stupeň korelační závislosti.

Tabulka 36: Hodnocení shody metod podle 4 ukazatelů s jednotkovým koeficientem

Metoda	Pořadí	Podílu	Bodovací	Zjednodušená bodovací	Normované proměnné	Fiktivního podniku
Pořadí	1	0,89	0,93	0,94	0,94	0,88
Podílu	0,89	1	0,81	0,87	0,87	0,90
Bodovací	0,93	0,81	1	0,99	0,99	0,90
Zjednodušená bodovací	0,94	0,87	0,99	1	1	0,92
Normované proměnné	0,94	0,87	0,99	1	1	0,93
Fiktivního podniku	0,88	0,90	0,90	0,92	0,93	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Tabulka č. 36 udává korelační závislost v mezipodnikovém srovnání, kde jsme využili 4 ukazatele s jednotkovým koeficientem. Tato závislost je podobná jako u mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů a u mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů se stanovenými váhami. To znamená, že všechny hodnoty vykazují vysoký stupeň korelační závislosti. Nejvyšší hodnota je mezi metodou zjednodušenou bodovací a metodou normovanou proměnnou, kdy tato hodnota je rovna 1, a to znamená úplnou shodu. Naopak nejnižší hodnota je mezi metodou podílu a metodou bodovací, a je rovna 0,81, což je i tak vysoký stupeň korelační závislosti.

V druhé části této kapitoly najdeme porovnání výsledků jednotlivých variant při různých metodách mezipodnikového srovnání. Jsou jimi metoda pořadí, metoda podílu, bodovací, zjednodušená bodovací, metoda normované proměnné a fiktivního objektu.

Tabulka 37: Hodnocení shody podle metody pořadí

Metoda pořadí	16 ukazatelů	4 ukazatele	4 ukazatele + váhy	4 ukazatele + koeficienty
16 ukazatelů	1	0,88	0,93	0,88
4 ukazatele	0,88	1	0,92	1
4 ukazatele + váhy	0,93	0,92	1	0,92
4 ukazatele + koef.	0,88	1	0,92	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Při použití metody pořadí, jak ukazuje tabulka č. 37, vidíme, že všechna mezipodniková srovnání mají mezi sebou vysoký stupeň korelační závislosti. Nejnižší stupeň závislosti je mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 16 ukazatelů a mezipodnikovým srovnáním pomocí 4 ukazatelů, stejný stupeň závislosti je i mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 16 ukazatelů a pomocí 4 ukazatelů s jednotkovými koeficienty. Nejvyšší závislost je naopak mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 4 ukazatelů a pomocí 4 ukazatelů s jednotkovými koeficienty, která je rovna 1.

Tabulka 38: Hodnocení shody podle metody podílu

Metoda pořadí	16 ukazatelů	4 ukazatele	4 ukazatele + váhy	4 ukazatele + koeficienty
16 ukazatelů	1	0,22	0,35	0,27
4 ukazatele	0,22	1	0,95	0,98
4 ukazatele + váhy	0,35	0,95	1	0,96
4 ukazatele + koef.	0,27	0,98	0,96	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Jak můžeme vidět v tabulce č. 38, tak nejnižší stupeň korelační závislosti u metody podílu udává mezipodnikové srovnání pomocí 16 ukazatelů. Tato závislost mezi všemi ostatními mezipodnikovými srovnáními se pohybuje v intervalu od 0,22 do 0,35, což znamená nízký stupeň závislosti. Úplně nejnižší závislost se podle tabulky nachází mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 16 ukazatelů a pomocí 4 ukazatelů. Nejvyšší stupeň korelační závislosti je naopak mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 4 ukazatelů a mezipodnikovým srovnáním pomocí 4 ukazatelů s jednotkovými koeficienty.

Tabulka 39: Hodnocení shody podle bodovací metody

Metoda pořadí	16 ukazatelů	4 ukazatele	4 ukazatele + váhy	4 ukazatele + koeficienty
16 ukazatelů	1	0,82	0,85	0,82
4 ukazatele	0,82	1	0,91	1
4 ukazatele + váhy	0,85	0,91	1	0,91
4 ukazatele + koef.	0,82	1	0,91	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Tabulka č. 39 udává korelační závislost mezi mezipodnikovými srovnáními podle metody bodovací. Všechny závislosti v této tabulce se pohybují v intervalu od 0,82 do 1, což ukazuje ve všech případech vysoký stupeň závislosti. Nejvyšší je mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 4 ukazatelů a pomocí 4 ukazatelů s jednotkovými koeficienty a nejnižší je mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 16 ukazatelů a pomocí 4 ukazatelů.

Tabulka 40: Hodnocení shody podle zjednodušené bodovací metody

Metoda pořadí	16 ukazatelů	4 ukazatele	4 ukazatele + váhy	4 ukazatele + koeficienty
16 ukazatelů	1	-0,55	-0,66	-0,64
4 ukazatele	-0,55	1	0,88	0,98
4 ukazatele + váhy	-0,66	0,88	1	0,92
4 ukazatele + koef.	-0,64	0,98	0,92	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Tabulka 41: Hodnocení shody podle metody normované proměnné

Metoda pořadí	16 ukazatelů	4 ukazatele	4 ukazatele + váhy	4 ukazatele + koeficienty
16 ukazatelů	1	0,79	0,82	0,79
4 ukazatele	0,79	1	0,91	1
4 ukazatele + váhy	0,82	0,91	1	0,91
4 ukazatele + koef.	0,79	1	0,91	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Tabulka č. 40 udává korelační závislost mezipodnikových srovnání podle zjednodušené bodovací metody. První pohled na tabulku nám ukazuje, že mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 16 ukazatelů a ostatními mezipodnikovými srovnáními je neshoda, co se týká korelační závislosti. Naopak mezi ostatními mezipodnikovými srovnáními je vysoký stupeň korelační závislosti.

Co se týká hodnocení shody podle metody normované proměnné, tak tabulka č. 41 ukazuje, že nejvyšší závislost je opět mezi srovnáním pomocí 4 ukazatelů a srovnáním pomocí 4 ukazatelů s jednotkovými koeficienty, kdy je hodnota závislosti rovna 1. Ostatní závislosti mezi mezipodnikovými srovnáními ukazují vysoký stupeň korelační závislosti.

Tabulka 42: Hodnocení shody podle metody vzdálenosti od fiktivního objektu

Metoda pořadí	16 ukazatelů	4 ukazatele	4 ukazatele + váhy	4 ukazatele + koeficienty
16 ukazatelů	1	0,76	0,87	0,76
4 ukazatele	0,76	1	0,87	1
4 ukazatele + váhy	0,87	0,87	1	0,87
4 ukazatele + koef.	0,76	1	0,87	1

Zdroj: Údaje podniků a vlastní zpracování

Tabulka č. 42, která udává korelační závislost mezi jednotlivými srovnáními podle metody vzdálenosti od fiktivního objektu, ukazuje podobné výsledky jako tabulka č. 41. To znamená, že nejvyšší závislost je mezi srovnáním pomocí 4 ukazatelů a srovnáním pomocí 4 ukazatelů s jednotkovými koeficienty, a je rovna 1. Naopak nejnižší stupeň korelační závislosti je roven 0,76, a je mezi srovnáním pomocí 16 ukazatelů a srovnáním pomocí 4 ukazatelů, také však mezi srovnáním pomocí 16 ukazatelů a srovnáním pomocí 4 ukazatelů s jednotkovými koeficienty.

5. Závěr

Pro praktickou část této práce byl vybrán Podnik Alfa, který podniká především v dopravě. Nejdříve jsem se v praktické části pokusil provést horizontální a vertikální analýzu rozvahy a výkazu zisku a ztráty daného podniku. V těchto analýzách bylo zjištěno, že celková aktiva podniku od roku 2010 do roku 2011 rostla, až mezi roky 2011 a 2012 došlo k poklesu celkových aktiv. Příčinou růstu bylo zvyšování dlouhodobého majetku po celou dobu sledovaného období a růst oběžných aktiv mezi roky 2010 a 2011. Naopak pokles celkových aktiv mezi roky 2011 a 2012 byl důsledkem velkého snížení oběžných aktiv ve stejném období. Z vertikální analýzy aktiv sledovaného podniku můžeme vidět, že v roce 2012 byl poměr dlouhodobého majetku k celkovým aktivům 82,2 % a v roce 2011 to bylo pouze 69,3 %. Opět důvodem bylo výrazné snížení oběžných aktiv v roce 2012. Vlastní kapitál se podle horizontální analýzy pasiv po celou dobu zvyšoval a cizí zdroje se mezi roky 2010 a 2011 také zvyšovaly, ovšem mezi roky 2011 a 2012 dochází u cizích zdrojů k výraznému poklesu. Ten byl způsoben obrovským snížením položky bankovní úvěry a výpomoci. Co se týká vertikální analýzy pasiv, tak vlastní kapitál měl zastoupení v celkových pasivech okolo 40 % a cizí zdroje okolo 60 % po celou dobu sledovaného období. Celkové tržby našeho závodu byly tvořeny především tržbami z prodeje vlastních výrobků a služeb, ty dosahovaly přibližně 70 % celkových tržeb. Co se týká výsledku hospodaření, tak ten za dané období kolísal, mezi roky 2010 a 2011 se zvýšil a mezi roky 2011 a 2012 klesl.

Další část mé práce se zaměřila na analýzu poměrových ukazatelů, které byly později zahrnuty také do Spider analýzy a mezipodnikového srovnání. Hodnoty poměrových ukazatelů byly porovnány s průměrem souboru podniků, ten byl tvořen 101 podniky, které byly také později vybrány do mezipodnikového srovnání. Tyto podniky měly jako právní formu podnikání pouze akciovou společnost a společnost s ručením omezeným, kdy převládaly společnosti s ručením omezeným. Ve všech ukazatelích rentability vyšly sledovanému podniku hodnoty horší než průměr souboru podniků, což ukazuje na to, že byl náš podnik v oblasti rentability podprůměrný. Průměr souboru byl u ukazatele rentability vlastního kapitálu ovlivněn extrémní hodnotou jednoho podniku. Co se týká ukazatelů likvidity, tak Podnik Alfa byl opět horší než soubor podniků, tudíž i v této oblasti byl náš podnik podprůměrný. Především v roce 2012 byly hodnoty ukazatelů likvidity Podniku Alfa špatné a u okamžité likvidity byla v roce 2012 hodnota ukazatele dokonce záporná. Průměr souboru podniků byl u ukazatelů aktivity ovlivněn extrémními hodnotami některých podniků, tudíž nebylo porovnání s Podnikem Alfa příliš adekvátní. Lze ovšem dodat, že doba splatnosti

krátkodobých závazků by měla vyjít delší než doba inkasa pohledávek, aby nedocházelo k narušení finanční rovnováhy v podniku. Náš sledovaný podnik vykazoval kratší dobu inkasa pohledávek než dobu splatnosti krátkodobých závazků pouze v roce 2010. Avšak hodnoty vyšly v každém roce mezi sebou značně vyrovnané, tudíž by neměl sledovanému podniku v tomto směru nastat žádný problém. I hodnoty ukazatele doba obratu zásob vyšly nízké, tudíž neměl Podnik Alfa problém s obratem zásob. V oblasti ukazatelů zadluženosti byly výsledné hodnoty zadluženosti podobné jak u Podniku Alfa, tak u průměru souboru podniků. Z toho vyplývá, že náš sledovaný podnik je v této oblasti průměrný a neměl by mít se zadlužeností žádný problém. Hodnoty souboru podniků u ukazatele úrokového krytí byly opět ovlivněny extrémní hodnotou některého podniku, tudíž výsledky nemůžeme s Podnikem Alfa srovnávat, avšak podle odborné literatury by se hodnota úrokového krytí měla pohybovat okolo 6, této hodnoty náš podnik nedosahuje, protože jsou jeho hodnoty nižší.

Další kapitolou praktické části byla fáze nejdůležitější, a to samotné mezipodnikové srovnání mezi 101 podniky, které podnikají v dopravě, za roky 2010, 2011 a 2012. Nejdříve jsem vytvořil mezipodnikové srovnání pomocí 16 ukazatelů, poté pomocí 4 vybraných ukazatelů, následovalo mezipodnikové srovnání pomocí 4 ukazatelů se stanovenými váhami a na závěr srovnání pomocí 4 ukazatelů s využitím jednotkových koeficientů. Metodami pro mezipodnikové srovnání se staly metoda pořadí, metoda podílu, bodovací, zjednodušená bodovací, metoda normované proměnné a metoda fiktivního objektu. Podle mezipodnikového srovnání pomocí 16 ukazatelů byl v roce 2012 náš sledovaný Podnik Alfa nejlepší podle metody zjednodušené bodovací, kde obsadil 61. místo. Naopak nejhorší byl podle metody pořadí, kde se umístil na 98. místě. V ostatních metodách se náš podnik pohyboval okolo 90. místa. V roce 2011 byl sledovaný podnik nejlepší podle metody zjednodušené bodovací, kde obsadil 58. místo a nejhorší podle metody podílu, kde skončil na 82. místě. Co se týká roku 2010, tak nejlepšího umístění dosáhl podle metody pořadí, kde získal 46. místo a nejhorší byl podle metody zjednodušené bodovací, kde obsadil 72. místo. Podle mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů bez stanovených vah v roce 2012 byl nejlepší Podnik Alfa podle metody podílu, kde obsadil 91. místo a nejhorší podle zjednodušené bodovací metody, kde zůstal na 98. místě. Je vidět, že podle všech metod je náš podnik v rozmezí od 91. místa do 98. místa, což ukazuje, že si nevedl příliš dobře. V roce 2011 už jsou výsledky mírně lepší, kdy podle metody bodovací obsadil nejlepší místo, a to 73. místo. Podle metody fiktivního objektu dosáhl nejhoršího umístění, kde byl Podnik Alfa na 87. místě. V roce 2010 dosáhl sledovaný podnik nejlepšího umístění podle metody pořadí,

kde byl na 63. místě a nejhorší místo obsadil opět podle metody fiktivního objektu, kde zůstal na 75. místě. V mezipodnikovém srovnání pomocí 4 ukazatelů se stanovenými váhami byl Podnik Alfa v roce 2012 nejlepší podle metody podílu, kde skončil na 89. místě a nejhorší byl podle metod zjednodušené bodovací a fiktivního objektu, kde shodně obsadil 93. místo. Opět lze vidět, že si náš sledovaný podnik nevedl vůbec dobře. V roce 2011 dosáhl na nejlepší umístění podle metody podílu (63. místo) a nejhoršího umístění podle metody fiktivního objektu (74. místo). Rok 2010 ukazuje, že byl Podnik Alfa nejlepší podle metody pořadí, kde získal 55. místo a nejhorší podle metod zjednodušené bodovací a fiktivního objektu, kde shodně zůstal na 64. pozici. Posledním mezipodnikovým srovnáním bylo pomocí 4 ukazatelů s využitím jednotkových koeficientů a v roce 2012 byl Podnik Alfa nejlepší podle metody podílu (91. místo) a nejhorší podle metod pořadí a fiktivního objektu (95. místo). Rok 2011 uvádí, že nejlepšího výsledku dosáhl sledovaný podnik podle metody bodovací, kde získal 73. pozici a nejhoršího výsledku dosáhl podle metody fiktivního objektu, kde skončil na 87. pozici. V roce 2010 zůstal podnik nejlepší podle metod pořadí a podílu (63. místo) a nejhorší byl opět podle metody fiktivního objektu, kde skončil na 75. pozici.

Předposlední část je zaměřená na Spider analýzu, kde jsme použili výše zmíněné poměrové ukazatele, bylo jich celkem 16, abychom měli z každé oblasti poměrové analýzy 4 ukazatele. Také jsme využili data ze souboru podniků, který už jsme využili v poměrové analýze a který obsahuje 101 podniků zaměřených na dopravu. Pro tuto analýzu byly vybrány 3 spider grafy podle jednotlivých metod mezipodnikového srovnání. První metodou byla metoda podílu, kde nejlepším podnikem byl Josef Vávra s.r.o., naopak nejhorším podnikem se stal LOG-IN CZ, s.r.o. a v grafu je také zanesen náš sledovaný podnik. Druhý spider graf je vytvořen podle metody bodovací a zde byl nejlepším podnikem Lados, a.s. a naopak nejhorším Willi Betz Logistik, s.r.o.. Poslední spider graf je vytvořen pomocí metody normované proměnné. Zde byl nejlepším podnikem RKL Opava, s.r.o. a nejhorším Willi Betz Logistik, s.r.o. stejně jako u metody bodovací.

Poslední fází praktické části bylo určit korelační závislost mezi jednotlivými metodami pomocí Spearmanova koeficientu pořadové korelace. Když jsme použili mezipodnikové srovnání s 16 ukazateli, tak závislost vyšla nízká, v některých případech se jednalo o neshodu. Důvodem bylo, že byly některé metody ovlivněny extrémními hodnotami, tudíž pořadí podniků vyšlo jinak než u jiných metod. Další důvod je, že některé metody mají své nedostatky, na které bylo upozorněno v teoretické části této práce. Nejvyšší závislost vyšla mezi metodou bodovací a normované proměnné, kdy její hodnota vyšla 0,98, což je

velmi vysoký koeficient závislosti. Co se týká mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů bez stanovených vah, tak zde už byla závislost mezi všemi metodami značně vyšší než u srovnání pomocí 16 ukazatelů, kde nejmenší závislost byla mezi metodami pořadí a podílu. Tato hodnota koeficientu vyšla 0,89, a i přes to, že byla nejnižší, tak se jedná o vysoký stupeň závislosti. Shoda metod podle mezipodnikového srovnání pomocí 4 ukazatelů se stanovenými váhami je podobná jako bez stanovených vah. Všechny závislosti mezi jednotlivými metodami vykazují vysoký stupeň korelační závislosti a nejnižší závislost je mezi metodami podílu a bodovací, která je rovna 0,84, což je i tak vysoký stupeň závislosti. Podobně vysoká závislost je i v mezipodnikovém srovnání pomocí 4 ukazatelů s jednotkovým koeficientem, kdy jsou všechny závislosti mezi metodami na vysokém stupni závislosti a nejmenší hodnota je mezi metodami podílu a bodovací, která je rovna 0,81 (vysoký stupeň závislosti). Naopak nejvyšší korelační závislost je mezi zjednodušenou bodovací metodou a metodou normované proměnné, kdy hodnota závislosti je rovna 1, což znamená úplnou shodu pořadí obou metod. V této části jsme také počítali závislost pořadí mezi způsoby, jakými jsme vytvářeli mezipodnikové srovnání. Podle metody pořadí je vysoký stupeň závislosti mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 4 ukazatelů bez stanovených vah, 4 ukazatelů se stanovenými váhami a mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 4 ukazatelů s jednotkovým koeficientem. Menší závislost byla mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 16 ukazatelů a mezi ostatními mezipodnikovými srovnáními. Podobné výsledky jsme zaznamenali také u ostatních metod, u zjednodušené bodovací metody dokonce vyšlo, že mezi mezipodnikovým srovnáním pomocí 16 ukazatelů a ostatními mezipodnikovými srovnáními vyšel koeficient závislosti záporný, tudíž došlo k neshodě mezi těmito srovnáními.

Při mé práci se objevily určité problémy, které nešly úplně odstranit nebo ovlivnit. První problém nastal u ukazatele ROE, kdy pokud podnik měl záporný výsledek hospodaření, a zároveň záporný vlastní kapitál, tak tento výsledek ukazatele vyšel kladně, protože pokud je v čitateli i ve jmenovateli záporná hodnota, tak je výsledek kladný. Z toho vyplývá, že z podprůměrného podniku se najednou stal podnik nadprůměrný, co se týká tohoto ukazatele. Dalším problémem bylo, že některý podnik vykazoval tak extrémní hodnotu, že ovlivnil celý průměr všech podniků (například u ukazatele doba splatnosti krátkodobých závazků). Třetí problém nastal u stanovení jednotlivých ukazatelů, zda se jedná o ukazatel maximalizační nebo minimalizační. Především u ukazatelů likvidity byl největší problém, protože podle odborné literatury mají tyto ukazatele vyjít v určitém intervalu, proto nevíme, jestli mají být maximalizační nebo minimalizační. Nakonec jsem se v této práci snažil, aby byly podniky co

nejlikvidnější, tudíž jsem tyto ukazatele maximalizoval. S dalšími problémy jsem se už při tvorbě mezipodnikového srovnání nesetkal.

Na závěr bych dodal, že lze ovlivnit mezipodnikové srovnání subjektivně, a to tak aby náš sledovaný podnik dosahoval co nejvyššího umístění v tomto srovnání. První možností je vybrat ty ukazatele do mezipodnikového srovnání, kde dosahuje náš podnik nejlepších výsledků. Druhou možností je, tyto ukazatele doplnit stanovenými váhami, a to tak že ukazateli, který u našeho podniku dosahuje výrazně lepší hodnoty než u ostatních podniků, přiřadíme velkou váhu, tudíž se náš sledovaný podnik opět posune pořadím nahoru.

6. Summary

The main target of this work was to create an intercompany comparison of companies in selected branch. The next target of this thesis was to create a financial analysis of selected company. This company works in a transporting sector creating services for truck and bus transporting. The comparison with other firms using the methods of the intercompany comparison and the financial analysis of firms in selected branch.

First part of this work is to create a general introduction where the reader should gain basic knowledge about the purpose and main targets of this work.

Second part is called a literary survey and it contains literary description from professional literature. This part is divided into 4 different chapters such as financial analysis, Spider analysis, Intercompany comparison and Spearman's correlation coefficient.

Next part is a practical part of this work and it is called "Work methodics". This part shows the process of creating mathematical patterns used to create a required outcome.

Fourth part is practical part and in this part are used patterns of the third part. This part also contains four kinds of analysis such as financial analysis, intercompany comparison, Spider analysis and Spearman's correlation coefficient. Financial analysis is divided into chapters from activity, liquidity, rentability and debt ratios. In the intercompany comparison are four comparisons. The first comparison is with 16 ratios of financial analysis, next comparison is with 4 selected ratios of financial analysis, third comparison is with 4 ratios with weights and last comparison is with 4 ratios with using unitary coefficients.

Final part of this thesis is called "The ending" and it is the final recapitulation of this thesis. There is the description of some of the problems that can occur during an intercompany comparison.

Key words:

Financial analysis

Spider analysis

Intercompany comparison

Spearman's correlation coefficient

Seznam použitých zdrojů

- Blaha, Z. S., & Jindřichovská, I. (2006). *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. Praha: Management Press, s.r.o.
- Brigham, E. F., & Daves, P. R. (2013). *Intermediate financial management*. Mason: South Western Cengage Learning
- Čermáková, A., & Střeleček, F. (1995). *Statistika I*. České Budějovice: ZF JU
- Friebelová, J., & Klicnarová J. (2007). *Rozhodovací modely pro ekonomy*. České Budějovice: EF JU
- Giroux, G. (2003). *Financial analysis: A user approach*. Hoboken: Wiley
- Grünwald, R., & Holečková, J. (2009). *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress, s.r.o.
- Kolb, B. A., & DeMong R. F. (1988). *Principles of financial management*. Homewood: BPI
- Král, B. (2010). *Manažerské účetnictví*. Praha: Management Press, s.r.o.
- Marek, P. (2009). *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress, s.r.o.
- Mejstříková, L. (2011). Positive and Negative Aspects of Financial Economic Development in Selected Branches of the Food Industry of the CR in 2007 – 2009 as Revealed by Spider Analysis. *Institute of Agricultural Economics and Information, Prague*. Retrieved from http://ageconsearch.umn.edu/bitstream/109737/2/agris_online_2011_2_mejstrikova_mezera_plasil.pdf
- Neumaierová, I., & Neumaier I. (2002). *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. Praha: Grada Publishing a.s.
- Růčková, P. (2011). *Finanční analýza: Metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada, Publishing, a.s.
- Ryneš, P. (2011). *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k I. 1. 2011: výklad a komentáře k vybraným oblastem účtování včetně sbírky souvztažností, výklad k prováděcí vyhlášce, účetní závěrka a cash flow: zákon o účetnictví: vyhláška o vedení podvojněho účetnictví pro podnikatele: české účetní standardy: zákon o daních*

z příjmů: pokyn D – 300, pokyn D – 295: zákon o dani z přidané hodnoty: zákon o rezervách: přehled platných smluv v ČR o zamezení dvojího zdanění. Olomouc: Anag

Schall, L. D., & Haley, Ch. W. (1991). *Introduction to financial management.* New York: McGraw – Hill

Sedláček, J. (2007). *Finanční analýza podniku.* Brno: Computer Press, a.s.

Synek, M. (2011). *Manažerská ekonomika.* Praha: Grada Publishing, a.s.

Synek, M., Kopkáně H., & Kubálková, M. (2009). *Manažerské výpočty a ekonomická analýza.* Praha: C. H. Beck

Vaněčková, E. (1998). *Rozhodovací modely: (pro obor obchodně podnikatelský).* České Budějovice: ZF JU

Zmeškal, Z., Dluhošová, D., & Tichý, T. (2013). *Finanční modely: koncepty, metody, aplikace.* Praha: Ekopress, s.r.o.

Seznam obrázků a grafů

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Spider graf.....	23
Obrázek 2: Metoda stromu kritérií	36

Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj aktiv v letech 2010 - 2012 (tis. Kč)	42
Graf 2: Struktura aktiv v letech 2010 - 2012	43
Graf 3: Vývoj pasiv v letech 2010 - 2012 (tis. Kč)	45
Graf 4: Struktura pasiv v letech 2010 - 2012.....	46
Graf 5: Výsledek hospodaření za účetní období v letech 2010 - 2012 (tis. Kč)	50
Graf 6: Spider graf za použití metody podílu	66
Graf 7: Spider graf za použití bodové metody	67
Graf 8: Spider graf za použití metody normované proměnné.....	67

Seznam tabulek

Tabulka 1: Metoda párového srovnání	34
Tabulka 2: Horizontální analýza aktiv.....	41
Tabulka 3: Vertikální analýza aktiv	42
Tabulka 4: Horizontální analýza pasiv	44
Tabulka 5: Vertikální analýza pasiv	46
Tabulka 6: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty.....	47
Tabulka 7: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty.....	48
Tabulka 8: Vertikální analýza tržeb	49
Tabulka 9: Rentabilita vlastního kapitálu z čistého zisku	50
Tabulka 10: Rentabilita celkového kapitálu z čistého zisku.....	51
Tabulka 11: Rentabilita tržeb z čistého zisku	51
Tabulka 12: Nákladovost.....	51
Tabulka 13: Běžná likvidita	52
Tabulka 14: Pohotová likvidita	52
Tabulka 15: Okamžitá likvidita.....	53
Tabulka 16: Obrat pracovního kapitálu	53
Tabulka 17: Doba obratu zásob.....	54
Tabulka 18: Rychlost obratu aktiv	54
Tabulka 19: Doba inkasa pohledávek.....	54
Tabulka 20: Doba splatnosti krátkodobých závazků.....	55
Tabulka 21: Zadluženost.....	55
Tabulka 22: Úrokové krytí.....	56
Tabulka 23: Kvóta vlastního kapitálu.....	56
Tabulka 24: Koefficient zadluženosti	56
Tabulka 25: Rozdělení podniků dle právní formy podnikání	57
Tabulka 26: Rozdělení podniků dle počtu pracovníků.....	57
Tabulka 27: Stanovení vah pomocí Saatyho matice	58
Tabulka 28: Mezipodnikové srovnání pomocí 16 ukazatelů 2012 - pořadí	59
Tabulka 29: Mezipodnikové srovnání pomocí 4 ukazatelů 2012 - pořadí	61
Tabulka 30: Mezipodnikové srovnání pomocí 4 ukazatelů se stanovenými váhami 2012 - pořadí.....	62

Tabulka 31: Mezipodnikové srovnání pomocí 4 ukazatelů s využitím jednotkových koeficientů 2012 - pořadí.....	63
Tabulka 32: Pořadí sledovaného podniku dle jednotlivých metod v letech 2010 - 2012.....	65
Tabulka 33: Hodnocení shody metod podle 16 ukazatelů	69
Tabulka 34: Hodnocení shody metod podle 4 ukazatelů	70
Tabulka 35: Hodnocení shody metod podle 4 ukazatelů se stanovenými váhami.....	70
Tabulka 36: Hodnocení shody metod podle 4 ukazatelů s jednotkovým koeficientem	71
Tabulka 37: Hodnocení shody podle metody pořadí.....	71
Tabulka 38: Hodnocení shody podle metody podílu.....	72
Tabulka 39: Hodnocení shody podle bodovací metody	72
Tabulka 40: Hodnocení shody podle zjednodušené bodovací metody	73
Tabulka 41: Hodnocení shody podle metody normované proměnné.....	73
Tabulka 42: Hodnocení shody podle metody vzdálenosti od fiktivního objektu	74

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam podniků

Počet	Název podniku	Počet	Název podniku
1	AG Transport, s.r.o.	52	Koritenský Spedition, s.r.o.
2	AGF Logistics, s.r.o.	53	Kouba Trans, s.r.o.
3	Anexia, s.r.o.	54	Lados, a.s.
4	Aquasped, s.r.o.	55	Lagarde Spedition, s.r.o.
5	Autodoprava Hanzalík, s.r.o.	56	Lannutti Czech, s.r.o.
6	Autospol Čadek, s.r.o.	57	Litra, s.r.o.
7	Bakker Trans., s.r.o.	58	LOG-IN CZ, s.r.o.
8	Bc Logistics, s.r.o.	59	Lorenc Logistic, s.r.o.
9	Bítešská Dopravní Společnost, s.r.o.	60	M+L Logistik, s.r.o.
10	BLM Trucking, s.r.o.	61	Martin Transport, s.r.o.
11	Bodos Czechia, a.s.	62	MD logistika, a.s.
12	Bohemia transport cz, s.r.o.	63	Mega Trucking Bohemia, s.r.o.
13	Bors Břeclav, a.s.	64	Milktrans, a.s.
14	Bothe-Schnitzius CZ, s.r.o.	65	Mosolf Automobillogistik, s.r.o.
15	Cargo-Hortim, s.r.o.	66	Moss logistics, s.r.o.
16	CDS, s.r.o. Náchod	67	Nagel Česko, s.r.o.
17	CM Transport Tachov, s.r.o.	68	Nicotrans, a.s.
18	Comett Plus, s.r.o.	69	Nika Chrudim, s.r.o.
19	Continental Cargo Carriers Trucking, s.r.o.	70	Nopro-su, s.r.o.
20	Corax, s.r.o.	71	Nosreti, a.s.
21	Cross Speed, s.r.o.	72	O.K. Trans Praha, s.r.o.
22	ČAD Blansko, a.s.	73	Omega Servis Holding, a.s.
23	ČSAD Brno - Černovice, a.s.	74	Petrotrans, s.r.o.
24	ČSAD Frýdek - Místek, a.s.	75	Pospiech SD, s.r.o.
25	ČSAD Hodonín, a.s.	76	Psota transport, s.r.o.
26	ČSAD Jihotrans, a.s.	77	Quehenberger Transport & Logistics CZE, s.r.o.
27	ČSAD Logistik Ostrava, a.s.	78	RKL Opava, s.r.o.

28	ČSAD Sttrans, a.s.	79	Rodos v+J Teodoridis, s.r.o.
29	ČSAD Uherské Hradiště, a.s.	80	Roline Internationale Spedition, s.r.o.
30	D.R.J. Tiskárna Resl, s.r.o.	81	Santa-Trans, s.r.o.
31	Doprava TŽ, a.s.	82	SGM Route, a.s.
32	Doprava Záruba M & k, s.r.o.	83	SIT-Scherm International Transports, s.r.o.
33	DST, s.r.o.	84	Speditrans CZ, s.r.o.
34	Duvenbeck Logistik, s.r.o.	85	Speed HAN, a.s.
35	Forman Adamec, a.s.	86	Spectra CZ, s.r.o.
36	FTL - First Transport Lines, a.s.	87	Stobart Automotive CZ, s.r.o.
37	Gistrans Czech Republic, s.r.o.	88	Šmídl, s.r.o.
38	GKB Servis, s.r.o.	89	TQM - holding, s.r.o.
39	H. A. S., s.r.o.	90	Transcentrum automotive logistics, a.s.
40	Helicar, a.s.	91	Transpan, s.r.o.
41	Hödlmayr Logistics Czech Republic, a.s.	92	TTV spedice, s.r.o.
42	HrubyMOVING, s.r.o.	93	Valatrans, a.s.
43	Icom transport, a.s.	94	Van Huet Teplice, s.r.o.
44	Ihro Transport & Logistik, s.r.o.	95	Vapas, a.s.
45	J & J Kubánek, s.r.o.	96	Východočeská dopravní, a.s.
46	Japo-autodoprava, s.r.o.	97	Wassa, s.r.o.
47	Jipocar Transport, s.r.o.	98	Willi Betz Logistik, s.r.o.
48	Josef Vávra, s.r.o.	99	Zdar, a.s.
49	Kafka Transport, a.s.	100	Zdeněk Tomášek, s.r.o.
50	Kareka, s.r.o.	101	Zitek, s.r.o.
51	Klacska, s.r.o.		